

Miljøverndepartementet

Innledning

Fra 2012 er det ny resultatområdestruktur for ansvarsområder under Miljøverndepartementet. Dette er nærmere omtalt i foreløpig embetsoppdrag, i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon for 2012, [Prop.1.S \(2011-2012\)](#), samt i [brev fra MD til FAD av 6.januar 2012](#).

Det arbeidet som Fylkesmannen gjør er en forutsetning for å gjennomføre regjeringens politikk på plan- og miljøområdet. Fylkesmannen har en viktig rolle i å bidra til en bærekraftig utvikling gjennom sin oppgave med å samordne en rekke samfunnssektorer på regionalt nivå. Alle sektorer har et ansvar for å ivareta miljøhensyn i egen virksomhet, og Fylkesmannen har et ansvar for å bidra til at det skjer. Fylkesmannen har et overordnet miljøansvar, samtidig med et eget resultatansvar på miljøvern-, forurensnings-, naturforvaltnings- og planområdet.

Når det gjelder planområdet er sentrale politiske føringer og prioriterte oppgaver for Fylkesmannen i 2012 omtalt i Fornyings- og administrasjonsdepartementets tildelingsbrev til Fylkesmannen. Embetsoppdraget fra Miljøverndepartementet beskriver oppgaveporteføljen Fylkesmannen har på planområdet uavhengig av hvordan embedene har organisert arbeidet. Der et fagdepartement har beskrevet oppgaven nærmere, er det i foreliggende dokument en henvisning til dette. Embetsoppdraget på planområdet må derfor sees i sammenheng med tildelingsbrevet fra FAD eller andre departementers embetsoppdrag.

Prioriterte oppgaver innen miljø- og planområdet blir også formidlet og utdypet fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) og Miljøverndepartementet (MD) til Fylkesmannen i brev, møter og konferanser.

Fylkesmannen skal innenfor forurensningsarbeidet prioritere oppgaver innenfor følgende områder i 2012: (Prioriterte oppgaver er merket "P" under hvert resultatområde)

- Tilsyn: forventet kontrollbehov for 2012 skal samlet sett tilsvare 40 årsverk som skal oppnås gjennom deltagelse i nasjonale og regionale aksjoner og tilsyn i henhold til kontrollplanen. Forurensning er et ledelses- og saksbehandlerverktøy som embedene skal bruke i arbeidet.
- Tillatelser landbasert industri: Gjennomgang av tillatelser for oppheving, jf. kapittel 24 og 26-30 i forurensningsforskriften skal gjøres i forbindelse med planlagte tilsynsaksjoner. Forurensning skal oppdateres i arbeidet.
- Sedimenter: Oppfølging av skipsverftene og handlingsplan for opprydding av forurenset sjøbunn i de 17 tiltaksplanområdene.
- Klima: Følge opp at kommunene kommer fra plan til handling i arbeidet med klima- og energiplaner og integrerer klimahensyn i arealplanleggingen.
- Grunnforurensning: gjennomføring av tiltak for prioriterte lokaliteter innen 2012.
- Miljøstatus: prioritere oppdatert informasjon på nettsidene og gjøre nettstedet bedre kjent i forvaltningen og blant elever, jf. satsing på miljøjournalisten.

Fylkesmannen skal innenfor naturforvaltningsområdet prioritere oppgaver innenfor følgende områder i 2012:

- Områdevern, marint vern og skogvern

- Utarbeidelse av forvaltningsplaner med bevaringsmål
- Forvaltning, bærekraftig bruk, skjøtsel og naturoppsyn, herunder:

° I samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning planlegge, og gjennomføre kompetanseprogram for nye nasjonalpark-/verneområdestyrer som er konstituert

- Utvalgte naturtyper, prioriterte arter og truede arter/ansvarsarter (villaks, villrein, rovvilt og arter med egne handlingsplaner)
- Fremmede organismer
- Helhetlig vassdrags- og kystvannforvaltning i tråd med vannforskriften.
- Kartlegging av naturmangfold
- Opplæring og veiledning av kommuner og fylkeskommuner i naturmangfoldloven og sammenhengen mellom naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven.
- Ivaretagelse av arealer som er viktige for naturmangfold (vassdrag, vindkraft, strandsone, akvakultur, kulturlandskap med mer)

Fylkesmannen har et særlig ansvar for at nasjonal politikk blir formidlet og fulgt opp i behandling av kommunale og regionale planer. Fylkesmannens oppgaver ved regional- og kommunal planlegging er sentrale virkemidler for å gjennomføre regjeringens miljøpolitikk på en rekke områder.

Fylkesmannen skal innenfor planområdet prioritere følgende plan- og miljøoppgaver i 2012:

- legge økt vekt på veiledning og tidlig medvirkning i planarbeidet
- formidle tidlig og aktivt de nasjonale forventningene og nasjonal politikk i den regionale og kommunale planleggingen
- bidra til at regionale og kommunale planer bygger opp under et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på en samordnet areal- og transportplanlegging og hensyn til klima
- koordinere regional stats medvirkning i arbeidet med kommunale og regionale planstrategier
- aktivt følge opp de statlige planretningslinjene for strandsonen
- Opplæring i og veiledning av kommuner og fylkeskommuner i naturmangfoldloven, og sammenhengen mellom naturmangfoldloven og plan- og bygningsloven.

I forbindelse med videreføring av forvaltningsreformen er det fortsatt viktig at Fylkesmannen medvirker til et godt samarbeid med fylkeskommunene på miljøområdet.

Embetene skal følge opp de kravene som følger av likestillingsloven, særlig § 21. Dette vil særlig være aktuelt i de tilfellene hvor Fylkesmannen oppnevner/reoppnevner medlemmer til utvalg, styrer, råd, nemnder, delegasjoner mv. Fylkesmannen bør alltid foreslå eller be kommunene foreslå en kvinne og en mann som medlem, slik at en klarer å oppfylle lovens bestemmelser.

Rapportering

Følgende rapporter skal, i tillegg til de ordinære rapporteringskravene fra FAD, utarbeides spesielt i forhold til embetsoppdraget på miljøvernområdet og supplerende tildelingsbrev fra DN/Klif/MD:

1. Foreløpig årsrapport pr. 31.august 2012

- Resultatrapport – jf. mal for foreløpig årsrapport for miljøvernområdet
- Økonomirapport til DN og Klif

2. Endelig årsrapport pr. 31.desember 2012

- Resultatrapport – en (eventuelt) oppdatert versjon av teksten i foreløpig årsrapport for miljøvernområdet skal inngå som del av embetets samlede årsrapport og legges inn i FADs elektroniske rapporteringssystem iht oppdrag fra FAD om årsrapport.
- Økonomirapport til DN og Klif
- Tilskuddsrapporter til DN
- Ressursrapportering årsverk tilsyn til Klif

Det vil bli sendt ut oppdrag/rapporteringsinstruks i forkant av rapporteringstidspunktene.

Resultatområde 01 – 06 [Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning](#)

Skogvern

Nasjonal marin verneplan

Forvaltning og naturoppsyn i verneområder

Nasjonalparker og andre større verneområder (Se også “Forvaltning og naturoppsyn i verneområder”)

Motorferdsel i utmark

Arbeid med og forvaltning av utvalgte naturtyper (UN), prioriterte arter (PA) og trua arter,

Kulturlandskap

Viltforvaltning

Forvaltning av villrein

Rovviltforvaltning

Fremmede organismer

Helhetlig vannforvaltning

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Akvakultur

Avløp

Vannforurensning og vannkvalitet

Oljeforurensning

Resultatområde 07 [Godt bymiljø](#)

By- og stedsutvikling

Resultatområde 08 [Aktivt friluftsliv](#)

Ivaretagelse av attraktive friluftslivsområder

Fylkesmannen som grunneier/rettighetshaver på vegne av staten i de statlig sikrede friluftsområdene

Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftslivsområdene

Tilrettelegging for jakt og fiske

Resultatområde 09 [Giftfritt miljø](#)

Sedimenter

Grunnforurensning
Avfall og gjenvinning

Resultatområde 10 [Rein luft](#)
Luftforurensning
Støy

Resultatområde 11 [Stabilt klima](#)
Klimaendringer

12 Resultatkrav knyttet til [Tverrgående virkemidler](#)

- 12.1 [Planlegging for en bærekraftig utvikling](#)
- 12.2 [Tilsyn og konsesjonsbehandling](#)
- 12.3 [Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon](#)
- 12.4 [Internasjonalt samarbeid](#)

(07.03.2012)

Resultatområde 01 - 06 Naturmangfold, vannforvaltning og forurensning

Resultatkrav

Under resultatområde 01-06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning skal sentrale oppgaver knyttet til Regjeringens mål om å stanse tap av naturmangfold prioriteres. Fylkesmannen skal ha en viktig rolle i opprettelse, igangsetting og oppfølging av ny forvaltningsordning for verneområder og de nye nasjonalpark-/verneområdestyrene og forvalterne. Skogvernet videreføres, og aktuelle fylkesmenn må prioritere arbeidet. Arbeidet med marin verneplan skal prioriteres høyt dersom dette kommer i gang i 2012.

Forvaltning av verneområder skal ha fortsatt høy prioritet i 2012, og utarbeidelse av forvaltningsplaner med bevaringsmål for Ramsarområdene og andre verneområder hvor det er kritisk å få på plass forvaltningsplaner skal prioriteres. Det er viktigere å få slutført påbegynte planer enn å sette i gang arbeid med nye. Det skal arbeides aktivt med å bidra til at verneområdene kan brukes mer uten at verneverdiene forringes. Gjennomføring av tiltak som tilrettelegging for bruk, informasjon, og skjøtselstiltak i samarbeid med lokalt SNO skal ha høy prioritet. Samordning med handlingsplaner for utvalgte naturtyper og prioriterte arter og skjøtelsbidrag fra SNO i disse kan være aktuelt. Samarbeid med landbrukssektoren er sentralt i skjøtelsarbeidet særlig utenfor verneområder. Verdiskaping med basis i naturverdier skal fortsatt prioriteres, jf også programmet "Naturarven som verdiskaper". Det legges opp til videreføring av arbeidet med å utvikle et helhetlig forvaltningssystem som omfatter planlegging, tiltak, oppfølging og rapportering. Et viktig element i dette arbeidet er overvåking av tilstand basert på bevaringsmål for det enkelte verneområde.

Fylkesmannen er involvert i arbeidet med oppfølging av Naturmangfoldloven, og skal fortsatt ha ansvar for opplæring av kommuner og fylkeskommuner i naturmangfoldloven og sammenhengen mellom denne loven og plan- og bygningsloven/viltloven/lakse- og innlandsfiskloven/forurensningsloven/motorferdselsloven/markaloven. Arbeidet med

“prioriterte arter” (PA) og “utvalgte naturtyper” (UN) skal følges videre opp i 2012 og vil være et prioritert arbeidsområde.

Fylkesmannen har videre en viktig rolle i å følge opp arbeidet med ”Utvalgte kulturlandskap i jordbruket”, og er sentral i implementering av handlingsplan for slåttemark og kystlynghei. Handlingsplan for høstingsskog vil også kreve aktiv oppfølging når den settes i verk i første halvdel av 2012.

Fylkesmannen skal ha en sentral rolle når det gjelder kartlegging, overvåking, informasjon og andre tiltak for å hindre negative effekter og spredning av fremmede organismer, også når det gjelder oppfølging av den tverrsektorielle nasjonale strategien for fremmede arter. Fylkesmannen er også involvert i oppfølgingen av naturmangfoldloven når det gjelder fremmede organismer, og vil få en rolle i oppfølgingen av forskriftene knyttet til kap IV når disse trer i kraft.

Innenfor artsforvaltning er bevaring av villaksen/bekjempelse av G. salaris, rovviltforvaltning og oppfølging av villreinforvaltningen fortsatt høyt prioritert., Det er svært viktig at Fylkesmannen har høyt fokus på negative effekter fra havbruk, som innslag av rømt fisk og lakselus og holder DN løpende orientert om disse sakene.

Fylkesmannen skal prioritere de sentrale oppgavene knyttet til ivaretagelse av landskap, viktige arealer for naturmangfold og friluftsliv. Dette innebærer at Fylkesmannen skal medvirke i det regionale og lokale plan- og miljøvernarbeidet i samsvar med DN/Klifs sektoransvar etter plan- og bygningsloven og egen sektorlovgivning, formidle og følge opp nasjonale miljømål og faktakunnskap om viktige naturkvaliteter, og om nødvendig fremme innsigelse til kommunale planer som ikke er i samsvar med nasjonal politikk. Dette er særlig omtalt under resultatkrav knyttet til tverrgående virkemidler og oppgaver.

Både Fylkesmannen og DN/SNO har ansvar for å følge opp overtredelser etter lovverk som omfattes av SNO-loven. Fylkesmannen har også ansvar for oppfølging av saker etter naturmangfoldloven § 69-73 (retting og avbøtende tiltak m.v.) jf. delegert myndighet fra 1.1.2011. Fylkesmannen skal sikre god informasjonsutveksling om slike saker ift SNO lokalt.

Bestillingsdialogen for 2012 følger prosedyrene som ble innført i 2006, Bestillingsdialogen skal utgjøre grunnlaget for prioritering av SNOs oppsynsinnsett og styring av bruken av tiltaksmidler i verneområder spesielt, men også i noen grad utenfor verneområder. Bestillingsdialogen skal omfatte alle prioriterte fagområder og skal ende opp i en skriftlig bestilling fra Fylkesmannen/nasjonalt parkstyre/verneområdestyre til SNO.

Arbeidet med gjennomføring av helhetlig vannforvaltning er en prioritert oppgave for FM i planperioden 2010-2015, og omfatter nå alle vannområder. Vedtatt forvaltningsplan med tiltaksprogram for utvalgte vannområder skal gjennomføres. FM har en sentral rolle som miljøfaglig rådgiver overfor alle berørte aktører og har en generell samordningsrolle for statlig virksomhet i fylket, som også gjelder i arbeidet med vannforvaltningsplanene. I første halvdel av 2012 er Fylkesmannens hovedoppgave knyttet til det miljøfaglige beslutningsgrunnlaget i tett samarbeid med Vannregionmyndigheten (VRM) og Vannregionutvalg (VRU), samt i Vannområdeutvalg (VOU) for å sikre lokal forankring i vannområdene. Alt vannmiljørelevant arbeid hos Fylkesmannen må sees som en del av den helhetlige vannforvaltningen, herunder fiskeforvaltning, vannforurensing og tema som sorterer under landbruksavdelingen.

Fylkesmannen skal gjennom sin myndighetsutøvelse etter forurensningsloven på akva-området bidra til en bærekraftig, helhetlig og økosystembasert forvaltning av vannforekomstene for å oppnå en god miljøtilstand i ferskvann og kystvann i tråd med vannforskriftens og naturmangfoldlovens krav.

Utslipp fra kommunal avløpssektor skal være i samsvar med avløpsreglene i forurensningsforskriften, slik at oppnådde reduksjoner av fosfor og nitrogen til eutrofipåvirkede resipienter opprettholdes og bidrar til å nå målet i vannforskriften om god tilstand.

Fylkesmannen skal med sin kunnskap om lokalmiljøet og brede miljøkompetanse bidra til utarbeidelse av beredskapsplan ved å vedlikeholde miljøkart og formidle informasjon om sårbare og følsomme miljøressurser i fylket som kan skades av akutt forurensning. De skal også bidra til korrekte og nødvendige miljøprioriteringer i områder utsatt for akutt forurensning, og gi miljøfaglig bistand til Kystverket ved behov.

Generell bakgrunnsinformasjon for resultatområdene 01-06

Lover

- [Naturmangfoldloven](#)
- [Lakse- og innlandsfiskloven](#)
- [Viltloven](#)
- [Akvakulturloven](#)
- [Lov om statlig naturoppsyn](#)
- [Plan og bygningsloven](#)
- [Genteknologiloven](#)
- [Fjelloven](#)
- [Motorferdselloven](#)

Forskrifter

- [Forskrift om rammer for vannforvaltningen](#) (vannforskriften)

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr 24 \(2000-2001\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld. nr. 25 \(2002-2003\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld nr. 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)

Stortingsproposisjoner

- [Prop. 1 S \(2010-2011\) Miljøverndepartementet](#)
- [Ot.prp. nr. 52 \(2008-2009\) Om lov om naturens mangfold \(naturmangfoldloven\)](#)

Veiledere

- [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, Revidert september 2010](#)

EU - direktiver

- [Vanddirektivet \(Europaparlamentets og -rådets direktiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk\)](#)

Internasjonale Konvensjoner

- [Informasjon om naturvernkonvensjonene på Miljøstatus i Norge.](#)
- [Ramsarkonvensjonens hjemmesider.](#)
- [Bernkonvensjonens hjemmesider.](#)
- [Konvensjonen om biologisk mangfold \(CBD\) sine hjemmesider.](#)
- [Konvensjonen om biologisk mangfold \(Rio de Janeiro 1992\) ratifisert av Norge i 1993.](#)

Rundskriv

- [Rundskriv T-1/2011. Tilskotsordninger for 2012](#)

Annet

- [NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold.](#)
- [Allmenn innsynsløsning til Naturbasen.](#)

Generelt rapporteringsoppdrag for resultatområdene 01-06

- Fylkesmannen skal sende kopi av alle anmeldelser i tilknytning til særlovene som omfattes av SNO-loven til DN/SNO.
- Fylkesmannen skal holde SNO-lokalt løpende orientert om alle forhold eller hendelser som kan gi grunnlag for anmeldelse eller annen oppfølging etter særlovene som omfattes av SNO-loven

Skogvern

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- gjennomføre verneprosesser for skogvern på regionalt nivå, inkl. tilrådingen innen de gitte frister, i tråd med Stortingets behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) og iht. naturmangfoldloven §§ 41-45 og DN-håndbok 17-2001 Revidert 2010 *Områdevern og forvaltning*. For arbeidet med frivillig vern av skog skal DNS retningslinjer for saksbehandling ved frivillig vern av skog av 25.11.2006 følges.
- bidra med faglige vurderinger i forbindelse med erstatningsoppgjør og makeskifte.
- bistå i forbindelse med systematiske kartlegginger av prioriterte skogtyper.
- gi innspill til skogeierforeningene om områder som bør prioriteres i arbeidet med å få fram tilbud om frivillig vern. Kan gjelde både utvidelse av eksisterende reservater/verneområder og andre prioriterte skogområder, inkludert prioriterte skogtyper (blant annet bekkekløfter og edellauvskog).

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO1 bidra til gjennomføring av frivillig vern-prosesser med sikte på å fange opp prioriterte lokaliteter, herunder gjennomføring av formell verneplanprosess inkl. tilråding innen 01.03.12 og 01.08.12 og bistå i erstatningsforhandlinger for tilbudte områder.

01-06 SO2 gjennomføre verneplanprosesser for utvalgte områder på Statskog SFs og OVFs eiendommer og sende tilråding om vern til DN.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1427 post 21.

Spesiell bakgrunnsinformasjon , (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Retningslinjer

- [Retningslinjer for levering av data om verneområder på SOSI-format til Naturbase.](#)
- Retningslinjer for saksbehandling ved frivillig vern av skog.

Annet

- [Naturfaglig evaluering av norske verneområder. NINA Rapport 535, 2010.](#)
- [Naturfaglig evaluering av Frivillig vern-områder. NINA Rapport 534, 2010.](#)
- [Frivillig vern av skog – evaluering av arbeidsformen. NIBR/NINA 2010.](#)
- [Evaluering av skogvernet i Norge. NINA Fagrapport 54, 2002.](#)
- Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. NINA Oppdragsmelding 769.

Rapportering

01-06 RA1 Rapportere status til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

N asjonal marin verneplan

Det ble meldt oppstart for 17 av kandidatområdene i september 2009. For disse områdene legges det opp til gjennomføring av høringsprosess og tilråding i 2012. Det legges videre opp til melding om oppstart for de øvrige 19 kandidatområdene i 2012. DN vil komme tilbake med nærmere informasjon om opplegg for arbeidet.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre utredningsprosess for områder i marin verneplan på regionalt nivå i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor etter retningslinjer fra DN og MD.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal etter nærmere avtale med DN (Gjelder ikke OA, BU, VF og TE i 2012):

01-06 SO3 gjennomføre oppstartsmøter og oppsummere innspill til melding om oppstart av planarbeidet (evt. med forslag til KU-program) innen det enkelte fylke.

01-06 SO4 bidra til utarbeidelse av KU for aktuelle områder.

01-06 SO5 bidra til utarbeidelse av verneforslag, gjennomføre og oppsummere høring, samt gi tilråding.

01-06 SO6 samarbeide med Fiskeridirektoratets regionkontor og holde kontakt med andre etater og organisasjoner på regionalt nivå, herunder orientere om fremdriften i det videre verneplanarbeidet og påse at MDs retningslinjer for behandling av saker som kan berøre kandidatombudene følges.

01-06 SO7 bidra til å vurdere behov for nye undersøkelser og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1427 post 21.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatombudene 01-06)

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr. 43 \(1998-99\) Vern og bruk i kystsona.](#)
- [St.meld. nr. 12 \(2001-2002\) Rent og rikt hav.](#)
- [St.meld. nr. 37 \(2008-2009\) Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Norskehavet \(forvaltningsplan\)](#)

Annet

- [NOU 2005:10 Lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser \(Havressursloven\).](#)
- [Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Foreløpig tilråding fra rådgivende utvalg for marin verneplan pr. 17.februar 2003.](#)
- [Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Endelig tilråding med forslag til referanseområder. Rådgivende utvalg for marin verneplan 30. juni 2004.](#)
- [Midlertidige retningslinjer for behandling av saker som kan berøre kandidatombudene til plan for marine beskyttede områder.](#)

Rapportering

01-06 RA2 Rapportere status ift. den oppsatte fremdriftsplanen til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Forvaltning og naturoppsyn i verneområder

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- forvalte verneområder som de har ansvaret for i tråd med naturmangfoldloven, verneforskrift inkl. verneformål og etter retningslinjene i [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, Revidert september 2010](#), herunder revidert rundskriv om *Forvaltning av verneforskrifter* utsendt i brev fra DN 23.11.09.
- gjennomføre bestillingsdialog med SNO, i tråd med føringsdokumenter og innen gitte frister.
- utarbeide forvaltnings- og skjøtselsplaner med bevaringsmål for verneområder hvor det er kritisk å få på plass planer, innenfor rammen av tildelte midler. Det vises til foreløpige maler

for fastsetting av bevaringsmål for naturtyper, og gode eksempler i allerede vedtatte forvaltningsplaner. Prioriterte områder og budsjettbehov for påfølgende år skal meldes inn som del av bestillingsdialogen med SNO.

- bidra til at listen over beskyttede områder i tråd med vannforskriften inkluderer relevante vernede områder i og ved vassdrag og kystvann, og at verneverdiene med tilhørende forvaltningsmål gjengis på en hensiktsmessig måte i regionale forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer for vann
- følge opp ny forvaltningsordning for store verneområder samt vilkår for delegering for øvrige kommuner som har fått delegert forvaltningsansvaret for verneområder. Det innebærer bl.a. å bistå med kompetansedeling, rådgivning og opplæring, gyldighetsvurdere vedtak, følge opp avtalte rapporteringsrutiner med nasjonalpark-/verneområdestyrene/kommunene, og å ivareta kommunene i bestillingsdialogen etter gitte retningslinjer. Videre bistå med å synliggjøre behov for kartlegging og overvåking i de aktuelle områdene. løpende oppdatere kart- og egenskapsdata for verneområder i Naturbase, herunder grad av truetet, behov for forvaltningsplaner og tiltak i verneområder (jf. tidligere oppdrag om oppdatering av skjema med oversikt over verneområder). Se også kap 12.3.
- bistå nasjonalpark-/verneområdestyrer/kommuner som har fått delegert forvaltningsmyndighet i arbeidet med å oppdatere Naturbase.
- gi innspill til arbeidet med Miljøvedtaksregister, NML § 68, nærmere oppdrag vil bli gitt til et utvalg av fylkesmennene
- bidra med faglige vurderinger i forbindelse med erstatningsoppgjør for verneområder.
- ta i bruk miljøforvaltningens grafiske profil i informasjonsprodukter knyttet til verneområder.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO8 bidra aktivt til gjennomføringen av den nye forvaltningsordningen i nasjonalparker og andre større verneområder.

01-06 SO9 vurdere om en liste med foreslåtte kandidat områder til Emerald Network bør endres eller suppleres i løpet av 2. halvår 2012.

01-06 SO10 bistå DN i arbeidet med å etablere og igangsette et overvåkingsprogram for verneområder. DN vil invitere til regionale samlinger om arbeidet med forvaltning av verneområder, med særlig fokus på overvåking/oppfølging av bevaringsmål, i løpet av 2. halvår 2012.

01-06 SO11 samle inn rapporteringsskjemaer fra kommuner som har delegert forvaltningsmyndighet og videreformidle disse til DN innen 1. april,

01-06 SO12 delta aktivt i forbindelse med verdiskapningsprogrammet ”Naturarven som verdiskaper”, bistå i utvikling av prosjekter og delta i styringsgruppen for utvalgte prosjekter, jf programplan.

01-06 SO13 bidra i arbeidet med opplæring og rådgivning knyttet til den nye naturmangfoldloven, herunder ha et særskilt ansvar for opplæring av kommuner og fylkeskommuner.

01-06 SO14 på forespørsel fra DN gjennomgå verneforskrifter og/eller verneplaner med tanke på revisjonsbehov

01-06 SO15 på forespørsel fra DN bistå i forbindelse med oppstart av prosjekt med basisinventering av norske verneområder.

01-06 SO16 bistå DN i å kvalitetssikre data for verneområder før Naturbase 4 lanseres for publikum høsten 2012. FM skal også være ansvarlig for å legge inn godkjente forvaltningsplaner for verneområdene.

01-06 SO17 i samarbeid med DN og SNO, bidra i arbeidet med planlegging og opplæring av nye nasjonalpark-/verneområdestyrer som er konstituert.

01-06 SO18 på forespørsel bistå DN med å besvare eget skjema om spesifikke trusler i relevante verneområder, samt bistå med vurdering av vernede våtmarker egnet for restaurering. Mer informasjon om sistnevnte vil komme i eget brev.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)
Mulig tilleggsfinansiering over kap 1427 post 21.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Veiledere

- [Ramsarkonvensjonens håndbøker \(på engelsk\), bl.a. om forvaltning av Ramsarområder.](#)
- [Kvalitetssikringsinstruks for verneområder](#) .
- [DN Notat 2007-1 Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder.](#)
- Rapport fra forprosjektet knyttet til "Oppfølging av verneområder – bevaringsmål og overvåking"

Annet

- [CBDs temasider om områdevern.](#)
- [DN Rapport 2007-1 Emerald network i Norge - Pilotprosjekt](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal:

01-06 RA3 oversende kopi av alle dispensasjoner til DN og lokalt SNO.

01-06 RA4 FM skal rapportere fremdriftsstatus samt økonomisk forbruk på tiltak finansiert over kap 1426 ifm foreløpig og endelig årsrapport. Eget rapporteringsskjema sendes ut i sammen med det generelle oppdraget for rapportering.

01-06 RA5 ved behov orientere DN om forhold av betydning for den økologiske tilstanden i norske Ramsar-områder, jf. forpliktelsene i artikkel 3.2 i Ramsarkonvensjonen. Det skal rapporteres på et tidligst mulig tidspunkt om den økologiske tilstanden av et våtmarksområde på Ramsar-listen "har endret seg, er i ferd med å endres, eller antas å ville endre seg som følge av teknologiske tiltak, forurensning eller andre menneskelige inngrep".

01-06 RA6 sende inn oversikt over bruken av tildelte midler til forvaltningsplaner innen 31. desember 2012.

Nasjonalparker og andre større verneområder

(Se også "Forvaltning og naturoppsyn i verna områder")

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- ha dialog med og bistå i et opplæringsprogram for nasjonalparkstyrene/verneområdestyrene

- ha dialog med nasjonalparksentrene i fylket for å bidra til at de på en best mulig måte oppfyller miljøforvaltningens intensjoner med hensyn til drift og videreutvikling i tråd med dokumentet Rapport 2005-1 "Policy og retningslinjer for miljøforvaltningens samarbeid med nasjonalparksentrene".

I områder der det ansettes nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) vil denne fungere som sekretær for nasjonalpark-/verneområdestyret. I disse områdene skal Fylkesmannen ha en tett dialog med nasjonalpark-/verneområdestyret gjennom nasjonalpark-/verneområdeforvalteren.

Arbeidet med forvaltningsplaner er i ulike faser i de ulike verneområdene. I de verneområdene der arbeidet med forvaltningsplan skal startes opp eller er i prosess, er Fylkesmannen ansvarlig for arbeidet inntil nasjonalpark-/verneområdestyret er konstituert. Fylkesmannen fungerer som sekretariat inntil nasjonalparkforvalteren er ansatt og kan overta som sekretariat for nasjonalparkstyret.

Oppdrag spesielt for 2012

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag.](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)
Mulig tilleggsfinansiering over kap. 1426 og 1427

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Stortingsmeldinger

- St. meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.

Retningslinjer

- [Retningslinjer for levering av data om verneområder på SOSI-format til Naturbase..](#)

Annet

- INON kartinnsyn: <http://dnweb12.dirnat.no/inon/>.

Rapportering

01-06 RA7 Rapportere status ift. den oppsatte fremdriftsplanen til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Motorferdsel i utmark

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til å avgrense motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å minimalisere påvirkningen på naturmiljø og friluftsliv gjennom å

- veilede og følge opp, og foreta kontroll med kommunenes praktisering av motorferdsellovgivningen
- utøve saksbehandling etter lov om motorferdsel med forskrifter
- utøve lovlighetskontroll i forhold til de dispensasjonsvedtak som fattes om

motorferdsel

- i veiledning av kommunene bidra til en dispensasjonspraksis slik at den

enkelte

dispensasjon er kontrollerbar i felt, og at kopi av dispensasjoner sendes politiet,

SNO lokalt og

andre lokale oppsynsaktører der dette er aktuelt.

- ha spesiell fokus på å begrense motorferdsel på barmark (utmark) gjennom

aktiv

forebyggende bruk av media og andre informasjonskanaler, samt god

informasjonsutveksling

og samarbeid med SNO lokalt

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO19 på forespørsel fra DN bistå med utvikling av informasjonsmateriell og formidling til kommunene om revisjon av regelverk for motorferdsel i utmark

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Lower

- [Lov om fritids- og småbåter.](#)
- [Lov om vassdrag og grunnvann \(vannressursloven\).](#)
- [Vegtrafikkloven](#)

Forskrifter

- [FOR 1988-05-15 nr 356: Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.](#)
- [FOR 1988-03-14 nr 225: Forskrift om bruk av kommunens myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag - forbud mot helikopterskiing og liknende.](#)
- [FOR 2005-11-07 nr. 1264: Forskrift om tillatelse til bruk av beltebil.](#)
- FOR-1989-07-28 nr. 749: [Forskrift om bruk av motorkjøretøy på barmark langs tradisjonelle ferdelsårer i Finnmark.](#)
- FOR-1979-09-21 nr. 07: [Forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.](#)
- [FOR 2001-12-14 nr 1411: Forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykel \(snøscooter\) på offentlig veg](#)
- [FOR 2001-12-14 nr 1412: Forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdse.](#)

Veiledere

- [Miljøverndepartementets rundskriv - T-1/96 Motorferdsel i utmark](#)
- [Rundskriv T6/09 Om endringer i Nasjonal forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag](#)

Forslag til nytt regelverk

- www.dirnat.no/motorferdsel

Arbeid med og forvaltning av utvalgte naturtyper (UN) , prioriterte arter (PA) og trua arter .

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- utføre lovpålagte oppgaver i arbeidet med “prioriterte arter” og “utvalgte naturtyper” samt informere berørte rettighetshavere.
- bidra til utarbeidelse av faggrunnlag for aktuelle kandidater til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, følge opp vedtatte handlingsplaner, herunder fastsette økologiske funksjonsområder for prioriterte arter der slike bestemmelser er gitt i evt. forskrift, og sørge for innleggelse av områdene i Naturbase.
- Fylkesmenn med ansvar for gjennomføring av handlingsplan for trua arter eller -naturtyper skal koordinere aktivitetene som skisseres i handlingsplanen, herunder bl a kartlegging, bevaringstiltak, mv». Fylkesmannen må sørge for å følge opp aktuelle tiltak også i handlingsplaner hvor embetet ikke har koordinerende rolle.
- Involvere SNO lokalt i oppfølgingen av handlingsplanene gjennom formalisert bestilling av SNO innsats knyttet til kartlegging, overvåking og tiltak i henhold til handlingsplanene, jf egen SNO-prosedyre for bestilling av SNO ressurser.
- samordne forvaltningen av trua arter i ferskvann og kystvann innenfor den helhetlige rammen som vannforskriften forutsetter, slik at alle vesentlige belastninger gjenspeiles i den regionale forvaltningsplanen, og alle relevante tiltak blir synliggjort i det regionale tiltaksprogrammet som skal ferdigstilles i 2015. Relevant overvåking må også inkluderes i oversikten i de regionale overvåkingsprogrammene.
- Koordinere arbeidet i Skjøtselsgruppene for kulturmark på fylkesnivå under handlingsplan for slåttemark og slåttemyr, kystlynghei og høstingsskog og følge opp disse.
- Sørge for samordning av økonomiske virkemidler til skjøtsel og tiltak både mellom midler til UN og PA og verneområder og mellom disse og landbrukets midler
- behandle søknader om tilskudd til tiltak for Prioriterte arter og Utvalgte naturtyper over kap 1427 post 82, og sørge for at tilskuddsmidlene blir utbetalt. Søknadene skal behandles i det elektroniske søknadssenteret iht de retningslinjer og frister som framgår av rundskriv T-1/2011.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO20 Den nasjonale handlingsplanen for fjellrev er revidert, og Fylkesmannen må bidra til at planens hovedtrekk gjøres kjent i berørte kommuner.

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)
Mulig tilleggsfinansiering over kap 1427.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Forskrifter

- [Forskrift av 13. juli 2001 om ferskvannskreps](#)
- [Forskrift av 30. desember 1992 om fangst av elveperlemusling](#)
- [FOR-2011-05-13-512 om Utvalgte naturtyper](#)
- [FOR-2011-05-20-525 om Prioriterte arter.](#)

Annet

- [Norsk rødliste 2010](#)
- [www.dirnat.no med oversikt og lenker til handlingsplaner for trua arter](#)
- [Liste over freda arter etter Naturvernloven](#)
- Innlegg etc. fra seminar i Trondheim 10. – 11. mars 2011

Kulturlandskap Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- sammen med landbruks- og kulturminnemyndighetene videreføre arbeidet med "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket"
- bidra til at verdiene i de høyest prioriterte kulturlandskapene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og kartlagte, stedfestede naturtyper i kulturlandskapet svært viktige og viktige for biologisk mangfold (A- og B-områder) ivaretas, gjennom forvaltnings- og skjøtselsplaner og tiltak/tiltaksmidler.
- Samordne tiltak og tilskudd der det er sammenfall i lokaliteter som er med i flere forvaltningssammenhenger
- delta og bidra på samarbeidsarenaer med landbruksmyndighetene, kulturminnemyndighetene og Sametinget som berører felles ansvar for kulturlandskap, særlig knyttet til målretting, utvikling, oppfølging og rapportering av ordninger knyttet til de regionale miljøprogrammene, RMP, og SMIL, og i forbindelse med tiltak av betydning for kulturlandskap.
- holde kulturlandskapsmodulen i Naturbase oppdatert.
- sammen med landbruket bidra til at de Utvalgte kulturlandskapene i jordbruket kan legges inn i naturbase, dvs bidra til oppdatering av kart og stedfesting samt områdebeskrivelse

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal

01-06 SO21 sammen med landbruks- og kulturminnemyndighetene bidra til eventuelle valg og oppfølging av nye områder i "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og formidle informasjon om områdene.

01-06 SO22 bidra til rekartlegging av biologisk mangfold, naturtyper, i områdene fra Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap.

01-06 SO23 følge opp handlingsplan for slåttemark.

01-06 SO24 følge opp handlingsplan for kystlynghei.

01-06 SO25 starte opp iverksetting av handlingsplan for høstingsskog

01-06 SO26 bidra til og delta sammen med DN på regionale møter om oppfølging handlingsplaner naturtyper i kulturlandskapet

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1426

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Veiledere

- [Bioforsk 2011. Bondens kulturmarksflora for Østlandet](#)
- [Bioforsk 2011. Bondens kulturmarksflora for Sørlandet.](#)
- [Bioforsk 2008. Bondens kulturmarksflora for Midt-Norge.](#)
- [Norderhaug, A, m.fl. \(red.\) 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. Oslo.](#)

Annet

- [LMD 2008. Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- [LMD 2008. Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- Fagrunnlag med handlingsplan høstingsskoger (upubl. 2011)
- Fagrunnlag med handlingsplan kystlynghei (upubl. 2011)
- [Handlingsplan for slåttemark, DN-rapport 2009-6](#)

Utredninger vedrørende supplerende kartlegging av biologisk mangfold i jordbrukets kulturlandskap, inn- og utmark ligger [her](#) og gjelder::

- Møre og Romsdal og Oppdal, DN-Utredning 2008-1
- Sogn og Fjordane, DN-Utredning 2008-6
- Vest – og Aust-Agder, DN-Utredning 2008-4
- Buskerud, DN-Utredning 2008-3
- Rogaland, DN-Utredning 2007-4
- Hordaland, DN-utredning 2009-1
- Vestfold, DN-utredning 5-2010
- Oslo-Akershus, DN-utredning 6-2010
- [Midt-Norge, NTNU Vitensk.mus. Rapp.bot.Ser. 2006-3.](#)

- [SLF, DN, RA rapport 2007 og tilrådning 2008. Utvalgte kulturlandskap i jordbruket.](#)
- [MD 2007. Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter](#)
- [DN og RA 2005. Strategi for arbeidet med landskap.](#)
- DN 2005. Plattform for DN's arbeid med kulturlandskap. TE 1126 (upub).
- www.kulturlandskapsnet.no
- [WMS-tjeneste i naturbasen; kulturlandskap og naturtyper i kulturlandskap](#)
- [Om kulturlandskap på www.dirnat.no](#)

- <http://www.miljostatus.no/Tema/Naturmangfold/Arealbruk/Kulturlandskap/>

Rapportering

01-06 RA8 Fylkesmannen skal rapportere over status til områdene i Nasjonal registrering, i samråd med landbruksavdeling og regional kulturminneforvaltning innen 01.11.12.

01-06 RA9 Fylkesmannen skal rapportere på aktivitet 2012 knyttet til handlingsplaner naturtyper i kulturlandskapet i tråd med ordinær rapporteringsfrist

Fylkesmannen skal bidra til rapportering om ”Utvalgte kulturlandskap i jordbruket” og landbruksmyndighetenes resultatrapportering i forbindelse med de regionale miljøprogrammene.

Viltforvaltning

Faste oppgaver

Fylkesmannens oppgaver på viltforvaltning omfatter ved ikrafttredelse av forvaltningsreformen fra og med 2010 primært arter som ikke er høstbare, og Fylkesmannen skal etter dette

- videreføre bidrag til en god overgang mellom FM og FK når det gjelder forvaltningsansvaret for høstbare arter
- ivareta rollen som klageinstans for kommunale vedtak i saker som omfatter aktuelle høstbare arter
- behandle saker etter viltloven og naturmangfoldloven med tilhørende forskrifter
- ivareta hensynet til viltets leveområder i arealplanleggingen og gjennom bruk av innsigelse der det er nødvendig ut fra hensynet til viltet.
- følge opp og veilede kommuner og andre om forskrift om fallvilt og preparantvirksomhet herunder nettbasert saksbehandlingsløsning for tildeling av fallvilt og merking og registrering av vilt
- behandle søknader om vilttiltak over kap 1425 post 71.3. Søknadene skal behandles i det elektroniske søknadssenteret iht. de frister som framgår av rundskriv T-1/2010.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510), unntatt moskusarbeidet (FMST) som finansieres særskilt.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Forskrifter

- [Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond](#)

Annet

- [Artskart](#)
- [14.03.2003 nr. 349 Forskrift om innfangning og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål](#)
- [15.02.1999 nr. 0357 Forskrift om hold av vilt i fangenskap, oppdrett av vilt i innhegnet område, og om jakt på oppdrettet utsatt vilt.](#)

- [01.09.1997 nr. 1000 Forskrift om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon.](#)
- [2004.06.18 nr 0913:](#) Forskrift om ivaretagelse av dødt vilt.

Forvaltning av villrein

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- arbeide for at villreinens leveområder ikke blir ytterligere redusert som følge av irreversible arealinngrep, og for at de negative effektene av menneskelige forstyrrelser i forhold til villreinens leveområder begrenses.
- de aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal i samarbeid med Norsk Villreinsenter, jf DNs brev 17. september 2007, veilede de nye villreinnemndene og villreinutvalget, samt fordele midler til drift av nemnder (1425.01) og til områdetiltak (1425.71.2).
- veilede fylkeskommuner og kommuner om hvordan hensyn til villrein skal ivaretas i arealplanleggingen
- de aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal på vegne av aktuell villreinnemnd drive økonomiforvaltning av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler
- Berørte FM skal sikre at villreinnemndene benytter Hjorteviltregisteret som primærdatakilde for all hjorteviltstatistikk
- Berørte FM skal sikre at villreinnemndene benytter Hjorteviltregisteret for administrative opplysninger knyttet til bestandsforvaltning og forvaltning av forvaltningsstrukturer (vald/jaktfelt/rapporter)

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO27 Fylkesmannen i OP, HE, ST, MR skal delta i revisjonsarbeidet med kartfestede villreindata, både framskaffing av nye data og kvalitetssikring av eksisterende villreindata i Naturbasen. I tillegg skal disse fylkesmenn sammen med Fylkesmannen i BU, SF, AA, VA, TE, RO, HO delta i arbeidet med regionale planer for de nasjonale villreinområder.

01-06 SO28 Alle fylkesmenn må bidra til at kommunene løpende registrerer fallvilt av aktuelle arter (villrein, samt ikke jaktbare arter) i hjorteviltregisterets fallviltmodul.

01-06 SO29 De aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal sørge for kunngjøring og fornying av tjenestekjøpsavtaler om sekretariater for villreinnemndene i samråd med villreinnemnda og DN, og herunder vurdere om sekretariatene kan lokaliseres til forvaltningsknutepunkter

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

- www.hjortevilt.no (Hjorteviltregisteret)
- www.villrein.no

Forskrifter

- Forskrift om forvaltning av hjortevilt og bever (gjelder kun bever fra og med 15. februar 2012)
- Forskrift om forvaltning av hjortevilt (trer i kraft 15. februar 2012)
- [Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst](#)

Rovviltforvaltning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- arbeide for å sikre bestander av bjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn i tråd med etablerte bestandsmål i regionen, jf. naturmangfoldloven og viltloven med tilhørende forskrifter, og innenfor denne rammen arbeide for at de skader som disse rovviltartene volder husdyr og tamrein blir minst mulig. FM skal sørge for en balansert og differensiert forvaltning. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda i den enkelte region
- sørge for informasjon om skadeforebyggende tiltak til kommuner og brukere, herunder informere om regelverk og tilgjengelige standarder/tjenester.
- veilede søkere i bruk av elektronisk søknadssenter. Elektronisk søknad er obligatorisk for forebyggende og konfliktdependende tiltak.
- videreføre arenaer for dialog, kommunikasjon og kunnskapsformidling for rovvilt i forhold til berørte grupper. Arbeidet skal omfatte kommuner, lokalsamfunn, dyreeiere, jaktrettshavere, jegere, miljøorganisasjoner mv, regional forvaltning (rovviltnemnder, landbruks- og miljøvernmyndigheter), SNO-personell i tilknytning til skadedokumentasjon, sporing og bestandsregistrering og de ulike forskningsmiljøene. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda i den enkelte region, og bør i størst mulig grad forankres i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.
- iverksette skadeforebyggende og konfliktdependende tiltak i henhold til føringer fra rovviltnemnda.
- forvalte kongeørn og betingede fellingstillatelser av bjørn, ulv, gaupe og jerv i forbindelse med skadesituasjoner, samt administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling på bjørn, ulv og jerv.
- fungere som faglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltnemnd.
- gi innspill til og bidra til å videreutvikle regionale forvaltningsplaner for rovvilt
- behandle individuelle søknader om erstatning for husdyr og tamrein som blir drept eller skadet av rovvilt
- videreformidle rovviltobservasjoner til regional rovviltansvarlig i SNO
- samle prøver for kartlegging av bjørnebestanden, primært i områder med forekomst av binner, via elgjegere. De aktuelle fylker må i henhold til særskilt instruks administrere og iverksette innsamling av prøver i regi av elgjegere. I tillegg skal FM bistå SNO ved særlige behov for målrettede innsamlinger i skadesituasjoner.
- rapportere kjent kunnskap om hekkeforekomst av kongeørn for bruk i det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt både i henhold til fastsatt skjema og elektronisk i Rovbase.
- informere og veilede brukere og kommuner om rovviltforvaltningen, rovviltportalen og innsynsløsningen i Rovbase
- innen eget fylke/region få til en god samordning av landbruks-, dyrevern- og miljøvirkemidler på regionalt nivå slik at statlige virkemidler innen rovviltforvaltningen drar i samme retning

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Forskrifter

- [Forskrift av 18. mars 2005 nr 242.: Forskrift om forvaltning av rovvilt.](#)
- [Forskrift av 4. mai 2001nr 468: Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt.](#)
- [Forskrift av 2. juli 1999 nr. 720: Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt.](#)

Annet

- [Innst. S. Nr. 301 \(1996-97\) Om rovvilmelding nr. 35.](#)
- [St. meld. Nr. 35 \(1996-1997\) Om rovviltforvaltning](#)
- [St. meld Nr 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#)
- [Innst. S. Nr. 174 \(2003-2004\) Om rovvilt i norsk natur.](#)
- [Ot.prp.nr. 62 \(1998-99\) Om lov om endringer i lov av 29. mai 1981.](#)
- [Regelverk for tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader, fastsatt 22.10.2004.](#)
- Retningslinjer til forskrift av 4. mai 2001 om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt.
- Retningslinjer til forskrift av 2. juli 1999 om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt.
- [DNs internettsider om trua arter](#)
- www.rovviltportalen.no
- [Fellingsinstruksen](#)

Rapportering

01-06 RA9 DN skal fortløpende orienteres om fellinger som iverksettes av FM ved at vedtakene legges ut på etablert Share-point løsning.

01-06 RA10 oppdatering av Rovbasen; innsamlede data på DNA prøver legges inn fortløpende, søknader om erstatning for tamrein og sau, opplysninger om avgang av rovdyr som felles eller dør på annet vis m.m. Fylkesmannen er ansvarlig for at Rovbasen holdes fortløpende oppdatert på døde rovdyr under lisensfelling og kvotejakt.

Fremmede organismer

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- følge opp oppgaver i Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige organismer, herunder;
- følge opp handlingsplan mot fremmede fiskearter når den foreligger.
- iverksette og evaluere tiltak mot prioriterte fremmede skadelige organismer på regionalt nivå i forhold til eget sektoransvar, samt

- ta initiativ til å koordinere tiltak mot fremmede organismer på regionalt nivå, herunder ta initiativ til tverrsektorielt samarbeid og mulig samfinansiering
- videreutvikle rollen som koordinerende ledd i forhold til kommunene
- se planlegging og iverksetting av bekjempelsestiltak i og utenfor verneområder i sammenheng. Kartlegge status før iverksetting av tiltak slik at evaluering er mulig. Prioritere å følge opp igangsatte tiltak før igangsetting av nye.
- bidra til å informere om risiko ved og regler for innførsel og spredning av prioriterte fremmede skadelige organismer i samarbeid med DN og andre aktuelle sektormyndigheter. Informasjon opp mot virksomhet som tilsiktet eller utilsiktet kan medføre innførsel og spredning av fremmede organismer skal prioriteres.
- inkludere kartlegging og overvåking av fremmede organismer i forvaltningsplaner og som en del av det generelle skjøtselsarbeidet i verneområdene, og med mindre noe annet er spesifisert, registrere funnene i Artsobservasjoner eller primærdatabaser som er tilgjengelige gjennom Artskart.
- systematisk inkludere bekjempelsestiltak mot fremmede organismer i forvaltningsplaner og som en del av det generelle skjøtselsarbeidet i verneområdene. Tiltak mot fremmede arter i verneområder hvor viktige verneverdier er akutt truet skal prioriteres.
- inkludere effekter av fremmede organismer i arbeidet med klassifisering og risikovurdering av vannforekomster, og samordne forvaltningen av fremmede organismer i ferskvann og kystvann innenfor den helhetlige rammen som vannforskriften forutsetter, slik at alle vesentlige belastninger gjenspeiles i den regionale forvaltningsplanen, og alle relevante tiltak blir synliggjort i det regionale tiltaksprogrammet som skal ferdigstilles i 2015. Relevant overvåking må også inkluderes i oversikten i de regionale overvåkingsprogrammene.
- aktuelle fylker skal informere og gjøre tiltak for å hindre spredning av fremmede organismer i og langs vassdrag, herunder krepsepest og signalkreps.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO30 Fylkesmannen må påregne å bli forespurt i forbindelse med behandling av søknader om utsetting av fremmede organismer og utenlandske treslag når nye forskrifter har trådt i kraft, og må også bidra med å informere om forskriftene. Videre er fylkesmannen tiltenkt en selvstendig rolle i behandling av søknader om utsetting av utenlandske treslag. Fylkesmannen må sette av tid/ressurser til å forberede dette i 2012.

01-06 SO31 oppdatere prioriteringen av tiltak mot fremmede organismer, som vil gi grunnlag for endelige fylkesspesifikke oppdrag for 2012. Fylkesmannens rapporteringer om gjennomførte tiltak i 2010 og 2011 vil også legges til grunn. Det vil bli sendt ut et eget brev om dette.

01-06 SO32 Handlingsplanarbeid: For 2012 prioriteres iverksetting av følgende handlingsplaner; handlingsplan mot mink, rynkerose, og vasspestarter. Fylkesmannen bes følge opp arbeidet med mårhund og mink iht handlingsplan Det planlegges kartlegginger iht utkast handlingsplan mot rynkerose, utvalgte fiskearter, boersvineblom (faggrunnlag)

01-06 SO33 FM i utvalgte fylker skal etter gitte retningslinjer fra DN utarbeide en prioriteringsplan for bekjempelse av mink i verneområdene, i spredningskorridorer inn mot verneområdene og i nærmere angitte leve- og oppvekstområder for utvalgte handlingsplaner. Nærmere krav til innhold og avgrensning av oppdraget vil bli gitt i eget brev fra DN.

Rapportering

01-06 RA11 Rapport og annen dokumentasjon som utarbeides i forbindelse med iverksatte

tiltak i kommunene/fylket sendes DN fortløpende. Dette er viktig for nasjonal koordinering av tiltak og eventuell gjenbruk av gode prosjekter/ideer.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1426 og 1427

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

- [CITES-konvensjonen om handel med trua dyrearter](#)
- [Konvensjonen om kontroll og behandling av ballastvann og sedimenter fra skip](#)
- [Den internasjonale plantevernkonvensjonen IPPC](#)
- [Klimakonvensjonen](#)
- [MD 2007. Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige arter](#)
- [Norsk Svarteliste 2007](#)

Helhetlig vannforvaltning

(se også fiskeforvaltning, vannforurensing og vannkvalitet, avløp og sedimenter)

Fylkesmannen skal i samråd med vannregionmyndigheten og vannregionutvalget arbeide med:

- Karakterisering, risikovurdering og klassifisering etter vannforskriften, herunder innhente kunnskap fra aktuelle sektormyndigheter og kommuner for å sikre en best mulig samlet vurdering av miljøtilstanden, og sammenstille den kunnskapen som foreligger, gi sin miljøfaglige vurdering, og la eventuell uenighet komme frem i den anbefalingen som oversendes vannregionmyndigheten. Data og resultatene av påvirkningsanalyser og risikovurderinger skal innlegges i henholdsvis Vannmiljøsystemet og Vann-Nett.
- Tiltaksovervåking og problemkartlegging etter vannforskriften. Arbeidet må samfinansieres av de som har ansvaret for påvirkningene og tiltakene.

Dette arbeidet skal utføres i samarbeid med andre relevante myndigheter i vannregionene og vannområdene.

Fylkesmannen skal:

- forsikre seg om at alt vannmiljørelevant arbeid hos Fylkesmannen sees som en del av den helhetlige vannforvaltningen, og tas med i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer.
- ha en sentral rolle som miljøfaglig rådgiver overfor de andre involverte sektorene, knyttet til påvirkninger, andre miljømål og forebyggende og forbedrende miljøtiltak.
- vurdere om vannforskriftens § 12 og Naturmangfoldlovens mål og prinsipper er oppfylt i prioriterte plan- og KU-saker.
- ivareta eget ansvar i oppfølging av naturforvaltningsvilkår i vassdragskonsesjoner og aktive pålegg i gitt i medhold av vilkårene, og bistå DN med prioritering.
- vurdere behov for endring eller opprettelse av nye utsettingspålegg eller nye pålegg om undersøkelser i vassdrag med anadrome laksefisk

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO32 Overvåking: videreføre oppfølging av vannområder fra første fase, og innen utgangen av året utarbeide regionale overvåkingsplaner i tråd med mal som kommer fra direktoratsgruppa.

01-06 SO33 Karakterisering og risikovurdering: i samråd med VRM, Vannregionutvalget, berørte sektormyndigheter og kommuner, innen 1. juli 2012.

01-06 SO34 Tiltaksgjennomføring: sørge for at de miljøtiltak i tiltaksprogrammet som FM skal gjennomføre eller pålegge er iverksatt senest innen utgangen av 2012.

01-06 SO35 Klassifisering: i samråd med VRM, Vannregionutvalget, berørte sektormyndigheter og kommuner komme i gang med å ta i bruk klassifiseringssystemet for miljøtilstand for flest mulig vannforekomster.

01-06 SO36 Regulerede vassdrag: bistå DN i arbeid for mer systematisk og målrettet oppfølging av naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner, og sikre at datainnhenting og tiltaksanalyser for prioriterte revisjoner tilpasses tidsplanen etter vannforskriften.

01-06 SO37 Fiskepassasjer: Utarbeide oversikt over i hvilke vassdrag og for hvilke elvekraftverk det er utført tiltak for å redusere tap av nedvandrende smolt og vinterstøinger hos anadrome laksefisk og ål gjennom kraftverksturbiner.

Utfyllende opplysninger og nærmere spesifisering av oppdragene kommer i eget brev.

Se også eget dokument: [fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Denne rapporteringen gjelder også oppdragene gitt under Vannforurensning og vannkvalitet under.

Fylkesmannen skal:

01-06 RA12 rapportere på framdriften i arbeidet som følger av Vannforskriften i foreløpig årsrapport, herunder status for arbeidet med problemkartlegging, karakterisering og klassifisering, status for gjennomføring av tiltak der fylkesmannen er sektormyndighet i det vedtatte tiltaksprogrammet, bruk av § 12 i forurensningssaker og plan- og KU-saker, og status for samordningen av alt vannmiljørelatert arbeid hos FM.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Retningslinjer

- Aktuelle veiledere og annet informasjonsmaterieil tilgjengelig på nettstedet [Vannportalen](#)
- NVEs forslag til retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vannkraftverk (forslag oversendt fra NVE til OED datert 7. september 2010).
- Forvaltningsplan for Nordsjøen: [Pressemelding fra Miljøverndepartementet](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap. 1400, 1410 og/eller 1427.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- utføre lovpålagte oppgaver og lovpålagt saksbehandling i henhold til lakse- og innlandsfiskeoven og naturmangfoldloven med tilhørende forskrifter, herunder sende kopi av dispensasjoner etter lakse- og innlandsfiskeoven til lokalt SNO.
- følge opp rutiner for innhenting av fangststatistikk fra elvefisket og registrere sjølaksefiskere
- bistå med oppdatering av Lakseregisteret og tilhørende fagsystemer etter behov (blant annet kategorisering av anadrom laksefisk).
- bidra med data til andre relevante databaser etter nærmere instruks fra DN
- bistå og veilede lokalt med planlegging av et mest mulig effektivt og målrettet lakseoppsyn, bla ved å gjennomføre eller delta i årlige kontakt-/planleggingsmøter
- bistå DN i planlegging og oppfølging av bestandsovervåkingen, herunder NLV/NLF programmet, midtvegsevaluering av gytebestandsmåloppnåelse, og bidra med informasjon til VRL
- følge opp rutiner for fordeling av tilskuddsmidler fra Statens fiskefond, herunder obligatorisk bruk av elektronisk søknadssenter.
- bistå i arbeidet med oppfølging av handlingsplanen for bekjempelse av *G. salaris* i norske vassdrag og ha beredskap i tilfelle *G. salaris* blir påvist i nye vassdrag.
- ivareta egne oppgaver og samarbeide med FK om innlandsfiskeforvaltning
- samordne forvaltningen av anadrom laksefisk innenfor den helhetlige rammen som vannforskriften forutsetter, slik at alle vesentlige belastninger gjenspeiles i den regionale forvaltningsplanen, og alle relevante tiltak blir synliggjort i det regionale tiltaksprogrammet som skal ferdigstilles i 2015. Relevant overvåking må også inkluderes i oversikten i de regionale overvåkingsprogrammene. Dette inkluderer bl.a. oppfølging av nasjonale laksevassdrag og -fjorder, gjennomføring og oppfølging av kalking, bestandsovervåking, utsettingspålegg, oppfølging av handlingsplan *G. salaris*, og arbeid knyttet til fremmede arter i og langs vassdrag (bl.a. signalkreps/krepsepest og rømt oppdrettsfisk/lakselus).
- [St.prp. nr 32 \(2006-2007\) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder](#). Aktuelle fylker (ØF, OA, HE, OP, BU, VE, TE, AA, VA, RO, HO, SF) skal gjennomføre FM sitt ansvar i forvaltning av lokale kalkingsprosjekter og kalkingsprosjekter i laksevassdrag etter føringer i DN sin plan for kalking av vassdrag i Norge 2011-2015 og definerte etterprøvbare biologiske mål,
- gjennomføre biologisk tiltaksovervåking i utvalgte lokale kalkingsprosjekter, informere om effekten av kalkingstiltakene, og sørge for at kommuner og andre bidragsytere får nødvendig informasjon og veiledning.
- årlig oppdatere oversikt over måloppnåelse i alle lokale kalkingsprosjekter i fylket og rapportere elektronisk.
- aktuelle fylker (SF, HO, RO, VA, AA) skal i samarbeid med DN sørge for at strategiske vannkvalitetsmål i kalkede laksevassdrag nås, gjennomføre FM sitt ansvar i forbindelse med tiltaksovervåkingen og oversende dette til koordinator innen 1. februar, og gjennomføre eventuelle optimaliseringstiltak i samarbeid med DN. Registrere data fra overvåkingsaktiviteten knyttet til lokale kalkingsprosjekt i Vannmiljøsystemet.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO40 Bistå DN i arbeidet med revisjon av fiskereguleringene etter nærmere spesifisering.

01-06 SO41 Bistå med å oppstarte overvåkningssystemer for sjøørret og ål

01-06 SO42 Data fra lokale kalkingsprosjekt som tidligere var registrert i Vanninfo blir

importert til Vannmiljø.. Det enkelte fylke er ansvarlig for å få opprettet stasjoner (punkt) og i samråd med DN importere dataene til disse.

01-06 SO43 Bidra med informasjon om kalkingslokaliteter i forbindelse med nye avtaler om transport og spredning av kalk

01-06 SO44 Kartlegge hvilke fisketrapper som eies av staten

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Rapportering

01-06 RA13 sende kopi til DN av alle frarådinger som gis etter akvakulturlovens § 15 bokstav b og c og § 16 bokstav d, om ”verneinteresser som ikke omfattes av § 15 bokstav b og c og § 16” FM skal også sende DN kopi av fylkeskommunens avgjørelse i samme sak innen 31.12

01-06 RA14 sende oversikt til DN over hvilke fisketrapper som eies av staten innen 30.6.2012

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1400 og 1427.

Spesiell bakgrunnsinformasjon, (se også generell bakgrunnsinformasjon for resultatområde 01-06)

Forskrifter

- [Forskrift av 11. november 1993 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer](#)
- [Forskrift av 5. april 2009 om fisketider for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen](#)
- [Forskrift av 25. februar 2003 om oppgaveplikt og om redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk](#)
- [Forskrift om ferskvannskreps](#)

Veiledere

- Veiledning 99:04, Fylkesmannens behandling av oppdrettssaker. Ny veileder er ventet i løpet av året.
- Veileder for Fylkesmannens oppfølging av konsesjonsvilkår i vassdragskonsesjoner

Annet

- Lysarkserie – Informasjon om kommunal fiskeforvaltning
- [St.prp. nr. 79 \(2001-2002\) Om opprettelsen av nasjonale laksevasdrag og laksefjorder.](#)
- [Forslag til handlingsplan mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* av juli 2008](#)
- [Plan for kalking av vassdrag i Norge 2011 - 2014](#)
- [St.prp. nr 32 \(2006-2007\) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevasdrag og laksefjorder](#)
- [Innlandsfiskeforvaltning 2010-2015 \(DN-rapport\)](#)

Rapportering

01-06 RA15 (Unntatt HE, OP) Rapportere tildelingen av tilskuddsmidler fra Statens fiskefond, kap. 1425, post 70, på elektronisk skjema. Frist 31.12.

01-06 RA16 (Unntatt HE, OP) Rapportere formål og resultat av minst ett prosjekt som er tildelt midler fra Statens fiskefond, kap. 1425, post 70, om mulig med fotodokumentasjon, for

bruk til informasjon om fiskeravgifta (gjelder ikke HE og OP). Frist for rapportering er 31.12. 01-06 RA17 for fylkene HE, AA, VA, RO, HO og SF: Rapportere kalkforbruk og behov for midler til kalkingsprosjekter i laksevassdrag for 2012 pr. 31.08 og 31.12. Frist henholdsvis 20.09 (rapporteres i foreløpig årsrapport) og 10.01. 01-06 RA18 ØF, OA, HE, OP, BU, VE, TE, AA, VA, RO, HO og SF: Melde inn begrunnet behov for midler til lokale kalkingsprosjekter for 2012 innen 10.01.

Akvakultur

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- ivareta villfiskinteressene i tråd med naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfiskeoven ved behandling av akvakultursaker. Holde seg oppdatert om situasjonen i fylket, herunder sende kopi til DN av alle saker der FM fraråder endringer eller tillatelse, følge opp hvordan FK behandler FMs frarådinge og sende rapport til DN om hvor mange saker FM i løpet av 2012 totalt behandler
- besvare henvendelser innen akvakultur herunder spørsmål og henvendelser vedrørende FHL sitt miljøfond i forbindelse med uttak av rømt oppdrettslaks fra vassdrag.
- Avgjøre søknader om akvakultur etter forurensningsloven. Herunder å påse at vannforekomstens samlede belastning og effekter på økosystemet blir vurdert ved behandling av søknader om akvakultur (jf blant annet vannforskriftens §§ 4-7 og § 12). I tillegg viser vi til veileder TA 1653/1999 om Fylkesmannens behandling av oppdrettsaker. Veilederen er noe utdatert, og vil bli revidert i løpet av 2012. Fylkesmannen skal alltid utøve faglig skjønn i endelig vurdering av søknad.
- Vurdere behov for krav om supplerende overvåking/undersøkelser i lys av forurensningslovens § 51 og vannforskriften § 18 om overvåking.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO45 Sørge for at alle akvakulturanlegg blir plassert i risikoklasse og vurdere endring av risikoklasse for eksisterende anlegg. (Klif vil i samarbeid med Fylkesmannen utarbeide faktaark for risikoklassifisering).

01-06 SO46 Vurdere behov for oppdatering og eventuelt endring av tillatelser etter forurensningsloven til oppdrettsvirksomhet for å sikre tilfredsstillende beskyttelse av vannforekomstene. Klif vil i samarbeid med Fylkesmannen lage mal for tillatelser etter forurensningsloven.

01-06 SO47 Lage en oversikt over i hvilken grad Fylkesmannens uttalelse til naturvernområdet til søknader om tillatelse etter akvakulturloven er tatt hensyn til. Oversikten bør omfatte årene 2010 og 2011. Frist 30. mars 2012. Klif vil utarbeide et enkelt spørreskjema til bruk for vurderingen.

Se også resultatområde 12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon.

Bakgrunnsinformasjon

Lover og forskrifter

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (LOV-1981-03-13-6).

Retningslinjer

- Fellesinstruks om forvaltning av reglene om miljøundersøkelser og overvåkning i drifts- og tildelingsforskriftene som trådte i kraft 25. mai 2005. Instruksen er utdatert og vil bli revidert.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Avløp

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- avgjøre søknader om utslipp av kommunalt avløpsvann i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 14, og retningslinje. TA-2237/2007 om sanitært og kommunalt avløpsvann og naturmangfoldloven.
- veilede kommunen som forurensningsmyndighet i bruk av forurensningsforskriften kapittel 11, 12, 13, 15, 15A og 16.
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 13 og 15A.
- besvare henvendelser innen avløpsområdet.
- samarbeide med de fylkeskommuner som er vannregionmyndighet for å sikre at tiltak mot overgjødsling og nedslamming er tilstrekkelig innarbeidet i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften
- sørge for god kommunikasjon med kommunene og industrien når industrivirksomhet skal koble seg til kommunalt nett.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06SO48 følge opp avløpsanlegg som overskrider utslippstillatelsen og vurdere om kravene til anlegget skal revideres. Klif vil i løpet av året utarbeide en ny mal med krav til ledningsnett og renseanlegg, hvor det er lagt spesiell vekt på utslipp som skyldes store fremmedvannsmengder og tiltak mot forvitring.

Se også resultatområde 12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon.

Bakgrunnsinformasjon

Forskrifter

- [Forskrift om begrensning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
 - ° Del 4 Avløp
- [Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav](#) (gjødselvarerforskriften)

Retningslinjer

- Fellesinstruks om forvaltning av reglene om miljøundersøkelser og overvåking i drifts- og tildelingsforskriftene som trådte i kraft 25.mai 2005. Instruksen gjelder for Fylkesmannen og Fiskeridirektoratets regionkontorers saksbehandling innen akvakultur

Veiledere

- [Veiledning for å tolke og bruke analyseresultater av miljøgifter i avløpsvann](#)
- www.klif.no/veiledere/avløp

Annet

- Årlige avløpsdata fra KOSTRA-rapporteringen (excelfil fra SSB)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Vannforurensing og vannkvalitet

(se også ”Helhetlig vannforvaltning”)

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- ved behandlingen av enkeltsaker etter forurensningsloven § 11, påse at det ikke gis utslippstillatelse som fører til at miljømålene i vannforskriften ikke nås. Dersom Fylkesmannen finner grunn til å gi unntak etter vannforskriftens § 12, må vilkårene vurderes og vurderingen må synliggjøres i vedtaket
- besvare henvendelser om avrenning fra landbruk
- i vassdragsreguleringssaker hvor det også er forurensingsproblematikk i vassdraget skal det, i tillegg til vanlig prosedyre i reguleringssaker, gis en forurensningsfaglig uttalelse.
- Følge opp miljøtiltak fra vedtatt vannforvaltningsplan /tiltaksprogram, der Fylkesmannen er sektormyndighet, og vurdere nye tiltak fram mot neste plan
- Delta i vannregionutvalg og vannområdeutvalg som sektormyndighet på forurensningsområdet.
- Delta i redaksjonsgruppe for Vannmiljø, og sørge for at relevante data registreres og blir tilgjengelig i Vannmiljø.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

01-06 SO49 i forbindelse med karakteriseringen, lage en liste over bedrifter med konsesjon fra Klif, som har utslipp til vannforekomster som er karakterisert til å være i risiko for ikke å nå miljømålene i 2021. Listen skal sendes Klif innen utgangen av juni 2012.

01-06 SO50 som sektormyndighet utrede tiltak innenfor eget myndighetsområde, som innspill til lokale tiltaksanalyser

01-06 SO51 melde inn evt. behov for regelverksendringer dersom lovverket ikke gir hensiktsmessig hjemmel til å skjerpe kravene der dette er påpekt i vannforvaltningsplanene.

Se også eget dokument: [fylkesspesifikke oppdrag](#)

Se også rapporteringskrav under ”Helhetlig vannforvaltning”.

Bakgrunnsinformasjon

Veiledere/retningslinjer

- Aktuelle veiledere og annet informasjonsmateriell tilgjengelig på nettstedet Vannportalen
- NVEs forslag til retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vannkraftverk (forslag oversendt fra NVE til OED datert 7. september 2010).

Forvaltningsplan for Nordsjøen

- [Pressemelding fra Miljøverndepartementet](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap. 1400, 1410 og/eller 1427.

Oljeforurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Etablere og vedlikeholde miljøårbarhetskart for fylket for både land- og sjøbaserte miljøressurser (MOB-modellen). Miljøårbarhetskartet skal identifisere, beskrive og prioritere miljøressursene med tanke på bruk i en akutt forurensningssituasjon.
- Bistå IUAEne i fylket med miljøfaglig kompetanse og tolkning av miljøårbarhetskart og delta med observatørstatus i møtevirksomhet, samt delta på øvelser.
- Veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser med akutt forurensning av lokal karakter
- Vurdere behov for deltagelse i Kystverkets øvelser og beredskapssamlinger

Under aksjoner

- Gi miljøfaglig bistand til IUAs ledelse under kommunale/interkommunale aksjoner mot akutt

forurensning

- Gi miljøfaglig bistand til Kystverkets ledelse ved statlige aksjoner mot akutt forurensning.

- Ved statlige aksjoner, underrette og oppdatere DN på relevante områder innenfor direktoratets

ansvarsområder.

· Føre tilsyn og eventuelt stille krav dersom myndighet i enkeltsaker blir delegert til Fylkesmannen etter

nærmere avtale med Klima- og forurensningsdirektoratet

- Føre tilsyn og eventuelt stille krav til aksjoner mot mindre tilfeller av akutt forurensning dersom myndighet i slike enkeltsaker blir delegert til Fylkesmannen etter nærmere avtale med Kystverket

Bakgrunnsinformasjon

Annet

- [Modell for identifikasjon og prioritering av miljøressurser i marint miljø](#)
- [Modell for identifikasjon og prioritering av miljøressurser på land MOB-land modellen](#)
- [Bruerveileder for MOB-land modellen](#)
- [Kommunalt beredskap mot akutt forurensning, en veiledning for kommunene og de interkommunale beredskapsregionene:](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Resultatområde 07 Godt bymiljø

By- og stedsutvikling

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- følge opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging ved å delta i arbeidet med areal- og transportplaner, spesielt for byområder. Det skal legges særskilt vekt på et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på reduksjon av energi- og transportbehovet og tilrettelegging for bruk av miljøvennlig fornybar energi, blant annet ved fortetting og transformasjon ved kollektivknutepunkter. Fylkesmannen kan også motivere og veilede mht innføring av virkemidler for å øke bruken av kollektivtransport, blant annet gjennom maksimale parkeringsnormer og økonomiske virkemidler som bidrar til å redusere bilbruk.
- påse at det i byområdene blir tilstrekkelig med gode utearealer, jf RPR og tilhørende veileder om barn og unges interesser i planleggingen
- påse at fortetting skjer med kvalitet, i forhold til grønnstruktur, naturmangfold, uterom, landskap, helsevirkninger mv.
- bidra tidlig inn i by- og stedsutviklingsprosesser i sin region for med egen fagkompetanse, formidle nasjonal politikk og se til at alle relevante regionale statsetater deltar
- bidra i arbeidet med Framtidens byer i forhold til den enkelte by og de respektive regioner. Dette gjelder særlig i arbeidet med areal- og transportplanlegging og tilpasning til klimaendringer.
- bidra til at planlagt avhending av statlig eiendom og plasseringen av statlige nybygg er i samsvar med en bærekraftig by- og tettstedsutvikling.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal

07SO 1 bidra med sin kompetanse inn i prosjektet Framtidens byer.

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Ivaretagelse av attraktive friluftslivsområder

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- medvirke til at friluftslivsverdier og allemannsretten ivaretas i plan- og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven iht til sektoransvaret for friluftslivet, og om nødvendig fremme innsigelse til kommunale planer som ikke er i samsvar med nasjonal politikk.
- motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønnstruktur og markaområdene.
- stadfeste atferdsregler etter friluftsloven

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Plan og bygningsloven](#)

Veiledere

- Rundskriv T 1381 Reguleringsplan Bebyggelsesplan
- Rundskriv T 1382
- [DN-håndbok 18 – 2001. Friluftsliv i konsekvensutredninger.](#)
- [DN-håndbok 20 – 2002. Juss i strandsonen](#)
- [DN-håndbok 23- Grønn by ...arealplanlegging og grønnstruktur.](#)
- [DN-håndbok 24 -Marka. Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder.](#)
- [DN-håndbok 25 – 2004 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder](#)
- [DN-håndbok 26 – 2005 Kartlegging av ferdselhindre i strandsonen](#)

Annet

- [St. Meld. Nr. 39 Friluftsliv](#)
- Klif/MD veileder T-1442 Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging kap 3.5

Fylkesmannen som grunneier/rettighetshaver på vegne av staten i de statlig sikrede friluftsområdene

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gi uttalelser til DN i saker som skal avgjøres av DN
- ivareta statens interesser i kart- og delingsforretninger, plansaker, jordskiftesaker, som nabo og ved ulovligheter på statens eiendom
- bistå DN i arbeidet med å kvalitetssikre og supplere manglende kartdata til de statlig sikra friluftslivsområdene i Naturbasen.
- avgjøre søknader om midlertidig omdisponering inntil 10 år
- på vegne av staten som grunneier eller rettighetshaver, godkjenne alle forvaltningsplaner med tiltaksplan for tilrettelegging Dette vil være en kontroll med at foreslåtte tiltak er i tråd med intensjonene for sikringen og der staten er eier gis dermed grunneiers aksept for at planlagte tiltak kan gjennomføres.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Retningslinjer

- [DNs kvalitetssikringsinstruks for statlig sikra friluftsområder](#)

Veiledere

- [DN-håndbok nr. 30 – 2011](#)

Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftslivsområdene

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- i aktuelle fylker i Sør-Norge er det ønskelig at Fylkesmannen bidrar til videre utvikling av Skjærgårdstjenesten, gjennom utbetaling av driftsmidler, som faglig premissgiver og gjennom deltakelse i etablerte samarbeidsfora.
- i ØF, OA, VF, TE, AA, VA og HO skal FM behandle søknader om driftsmidler til Skjærgårdstjenesten og utbetale dette til driftsområdene innen 15.mars.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal

08SO1 i ØF, OA, BU, VF, TE, AA, VA, RO og HO bidra til en positiv utvikling mht fortsatt integrering av naturoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.

08SO2 i ØF, OA, BU, VF, TE, AA, VA, RO og HO bidra ifm planlagt evaluering av Skjærgårdstjenesten (jfr tilsv oppdrag 2010 – pga sen oppstart 2011 vil bidrag fra FM bli aktuelt først i 2012).

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Retningslinjer

- [DNs instruks for kvalitetssikring av data.](#)

Veiledere

- [DN-håndbok nr. 30 – 2011](#)

Rapportering

08RA1 FM i Østfold, Oslo/Akershus, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Hordaland skal innen 1.mai rapportere til SNO hvordan tildelte midler på kap 1426.32.1 er fordelt mellom driftsenhetene. Kopier av regnskap for 2011 skal følge rapporten.

Tilrettelegging for jakt og fiske

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- ivareta sine oppgaver i forbindelse med jegerprøven som tidligere, og motta kommunenes refusjonskrav for utgifter de har hatt ved gjennomføring av jegerprøven, sende samlet krav til DN, og refundere midlene tilbake innen 01.05

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Veiledere

- Rundskriv mars 2002 "Om kommunal viltforvaltning"
- Rundskriv april 2008 "Om utøvelse av jakt, felling og fangst"

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Resultatkrav

Fylkesmannen har viktige oppgaver i forbindelse med gjennomføringen av Regjeringens handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn, og i arbeidet for å nå nasjonale arbeidsmål for forurenset grunn, jfr. St. meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø. Fylkesmannen skal sørge for at det, der det er nødvendig, blir ryddet opp i forurensning på land og i sjø ved de prioriterte skipsverftene . I henhold til ansvarsfordeling avklart med Klif skal Fylkesmannen bistå Klif med å følge opp de 17 prioriterte områdene med forurenset sjøbunn.

Fylkesmannen skal også sørge for å gjennomføre tiltak i prioriterte lokaliteter med forurenset grunn, og sikre stans eller vesentlig reduksjon av spredning av miljøgifter fra forurenset grunn.

Arbeidet med forurenset grunn og sjøbunn er også viktig for å nå målene i vannforskriften om god kjemisk og økologisk tilstand

I 2012 skal avfallsforbrenningsanlegg kartlegges med hensyn på bruken av unntak fra krav til driftsforhold i avfallsforskriftens kap. 10, videre vil det fortsatt være viktig å sikre etterlevelsen av nye krav fastsatt i avfallsforskriften kapittel 9 og i tillatelser.

I tillegg er det en viktig oppgave å regulere og følge opp andre avfallsanlegg for å sikre lik etterlevelse av hele avfallsregelverket for alle anlegg, og unngår uforsvarlige driftsforhold.

For øvrig er tilsynsarbeid for å redusere mengden farlig avfall på avveie og bevisstgjøre avfallsprodusent om håndtering av eget avfall, viktige oppgaver også i 2012.

Sedimenter

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- innenfor eget myndighetsområde og der det er nødvendig, pålegge avbøtende tiltak for å hindre ny tilførsel av helse- og miljøfarlige stoffer til sjøbunnen, og spredning fra forurenset sjøbunn ved skipsverft og i de 17 prioriterte områdene.
- i saker der fylkesmannen ikke er forurensningsmyndighet, være pådriver og bidra lokalt til at handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn blir gjennomført i henhold til ansvarsfordeling avklart med Klif.
- bidra til at det opprettes referansegruppe/styringsgruppe i de prioriterte områdene, og delta aktivt i disse.
- sørge for at arbeidet med forurenset sjøbunn og forslag til avbøtende tiltak implementeres i Vannregionmyndighetens vannforvaltningsplaner ihht. krav i vannforskriften.
- sørge for løpende oppdatering av databasen "Vannmiljø" med vann- og sedimentdata fra pålagte undersøkelser, tillatelser og overvåking innen eget myndighetsområde.
- kontinuerlig vedlikeholde og oppdatere grunnforurensningsdatabasen (GFD) med data om forurenset grunn. Basert på oppdaterte data i GFD rapporteres fremdrift tertialvis til Klif.
- informere Klif om saker på sedimentområdet som kan forventes å bli kontroversiell eller få prinsipiell betydning.
- avgjøre søknader om mudring og dumping, jf. forurensningsforskriften kapittel 22 mudring og dumping i sjø og vassdrag.

Oppdrag spesielt for 2012

09SO1P følge opp arbeidet med prioriterte skipsverft. I henhold til Klifs fremdriftsplan skulle FM i løpet av 2010 pålegge skipsverft å utarbeide en tiltaksplan for opprydding i forurensningen på land. Disse påleggene skulle, etter planen, vært sendt innen utgangen av 2011. Arbeidet er forsinket. Fylkesmannen må sørge for fremdrift i arbeidet og pålegge nødvendige tiltak.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Se også resultatområde 12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Rapportering

Fylkesmannen skal:

09RA1 rapportere elektronisk til Klif om mudring og dumping i sjø i henhold til rapporteringsmal innen 1. april 2012. Fylkesmannen skal fortløpende legge inn i Forurensning tillatelser til mudring og dumping, samt utfylling gitt med hjemmel i forurensningsloven, se RO 12.3.Forurensning, andre kulepunkt

09RA2 rapportere elektronisk til Klif på status i arbeidet med prioriterte skipsverft. Rapportering skal skje tertialvis, og Klif vil i forkant av hvert tertial sende ut rapporteringsmal.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Forskrifter

- [Forskrift om begrensning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
 - - Kapittel 22 Mudring og dumping i sjø og vassdrag

Veiledere

- [Forurenset sediment](#) - informasjonsark
- TA-2229/2007 Veileder for klassifisering av miljøkvalitet i fjorder- og kystfarvann
- TA-1979/2004 Veileder for håndtering av forurensete sedimenter (under revisjon, ny utgave TA-2855/2011)
- TA-2624/2010 Retningslinjer for sjødeponier
- TA-2803/2011 Bakgrunnsdokument til veiledere for risikovurdering
- TA-2683/2010 Generelle krav til innhold i en tiltaksplan for opprydding i forurensete sedimenter

Manual

- Handlingsplan

Retningslinjer

- Klifs sedimentbrev av 19.mai 2008
- TA-2802/2011 Veileder for risikovurdering av forurenset sediment

Grunnforurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- være en pådriver for at kommunene legger inn data fra bygge- og gravesaker i grunnforurensningsdatabasen slik at den holdes oppdatert
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 2 opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider og veilede kommunal forurensningsmyndighet i bruk av kapittel 2.
- kontinuerlig vedlikeholde databasen Grunnforurensning for å sikre at allmennheten til enhver tid har oppdatert informasjon om de lokalitetene i matrikkelen som Fylkesmannen har ansvaret for innen delegerte bransjer
- behandle saker om undersøkelser og opprydding av grunnforurensning (i saker som ikke omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 2), knyttet til deponier og innenfor industribransjer Fylkesmannen har ansvar for.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

09SO2P sikre framdriften i prioriterte grunnforurensningssaker embetet har ansvar for slik at nødvendige tiltak er gjennomført og sakene avsluttet i løpet av 2012. Oversikt over prioriterte saker ble sendt i brev til hvert fylke i september 2010.

09SO3 følge opp at kommuner i eget fylke kvalitetssikrer lokaliteter og registrerer bygge- og gravesaker som ikke tidligere er registrert, i databasen. Kommunen har fått et eget brev fra Klif om dette av 24. august 2009.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal:

09RA3 rapportere status for fremdrift av arbeidet med gjennomføring av fysiske tiltak på

grunnforurensningslokaliteter som er gitt prioritet 1 og 2, i foreløpig årsrapport jf. brev sendt til alle fylkesmenn i september 2010 om arbeidet med prioriterte grunnforurensningssaker.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Forskrifter

- [Forskrift om begrenning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
 - - Kapittel 2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

Veiledere

- [TA-1629](#) Risikovurdering av forurenset grunn. Veileder 99:01A
- [TA-2553](#) Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn
- [TA-2548](#) Veileder til forurensningsforskriften kapittel 2
- [TA-2549](#) Kommunens rolle
- [TA-2671](#) Registrering og vedlikehold av lokalitetsinformasjon i databasen Grunnforurensning (bokmål)
- [TA-2672](#) Registrering og vedlikehold av lokalitetsinformasjon i databasen Grunnforurensning (nynorsk)

Manual

- [System for prioritering av grunnforurensningssaker](#)

Retningslinjer

- Brev til FM om GF og matrikkelen: 24. august 2009 Spesifisering av embetsoppdrag om oppdatering og kvalitetssikring av lokaliteter i databasen Grunnforurensning.

Avfall og gjenvinning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- avgjøre søknader om tillatelser til mottak/lagring/behandling av avfall (inkludert slam) og mottak/mellomlagring av farlig avfall
- særskilt følge opp avfallsforskriften kapittel 9 om deponering av avfall
- bistå med miljøfaglige råd til tollregionene i forbindelse med Toll- og avgiftsdirektoratets arbeid med sluttbehandlingsavgiften på avfall
- gi råd og veiledning, samt formidle myndighetenes avfallspolitikk til kommuner, avfallsselskaper og andre aktører,
- informere kommunene om oppgaver og myndighet etter forurensningsloven, blant annet håndhevelse av forbudet mot ulovlig avfallshåndtering. Veileder til kommunene om ulovlige avfallsplasser skal ligge til grunn for arbeidet

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

09SO4 sikre at alle pukkverk som knuser kassert betong og tegl fra bygging og riving, får en tillatelse etter forurensningsloven til dette på grunn av den ekstra forurensningsfaren disse fraksjonene representerer med hensyn til miljøgifter med videre, selv om tillatelsen til pukkverksdrift trekkes tilbake jf. forurensningsforskriften kap. 24.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal

09RA4 rapportere til Klif innen 1. juni om hvilke avfallsforbrenningsanlegg som har fått unntak etter avfallsforskriften § 10-8 (krav til temperatur, oppholdstid og støtdebrenner), på e-post til: bernt-sigmund.ringvold@klif.no.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Forskrifter

- [Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall](#) (avfallsforskriften)
- [Forskrift om begrensning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
- [Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter](#) (produktforskriften)

Veiledere

- [TA-2382/2008](#) Veiledning til kommunene om ulovlige avfallsplasser
- [TA-2463/2008](#) Veiledning til Fylkesmannen om saksbehandling av søknader om midlertidig dispensasjon

Annet

- [TA-2649/2011](#) Regulerte stoffer i byggevarer
- [TA-2648/2010](#) Isolasjon som farlig avfall
- [TA-2647/2010](#) PCB i Bygg og anlegg
- [TA-2518/2009](#) Faktaark om PCB i bygg og anlegg
- Klif-dokument om forståelse av avfallsforskriften kap. 9, vedlegg II
- [Mal for krav til avslutning og etterdrift av deponier med kommentarer av 16. juli.2009](#)

[Fylkesvis liste over havner](#)

Resultatområde 10 Rein luft

Resultatkrav

Kommunen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriftens kapittel 7 om lokal luftkvalitet. Fylkesmannens skal veilede kommunene og i tillegg vurdere om hensyn til luftkvalitet er ivaretatt i overordnede planer.

Kunnskap om støy og støyforebygging gjennom god arealplanlegging er viktig. Fylkesmannens informasjon om plikter og krav i henhold til forurensningsforskriften kapittel 5 om støy og retningslinje om behandling av støy i arealplanlegging (T-1442), har vist seg å være helt sentral for at arbeidet følges opp i kommunene. I 2012 skal anleggseiere både oppdatere innendørs kartlegging (del II i forskriften kap 5), samt den strategisk støykartleggingen (del III i forskriften kap. 5). For de fylker med byområder som skal kartlegges, skal dette arbeidet ferdigstilles innen 30. juni 2012.

Klif ønsker at Fylkesmannen informerer og følger opp kommunenes arbeid med støykartlegging etter T-1442 i 2012.

Luftforurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- veilede og bistå kommunene i oppfølging av aktuelt regelverk for lokal luftkvalitet

Oppdrag spesielt for 2012

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Støy

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- se til at bestemmelsene om støy (T-1442) er tilstrekkelig ivaretatt i kommunenes overordnede planlegging etter plan- og bygningsloven, og etter behov også i andre plansaker, og følge opp kommunenes arbeid på dette området etter behov
- Spesielt se til at kommuner med relevante støykilder ivaretar støy i kommuneplanbestemmelsene, samt utarbeider støysonekart etter T-1442 som grunnlag for støyarbeid i kommunene
- veilede og bistå kommunene i oppfølging av aktuelt støyregelverk

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

07SO2 følge opp pliktene etter forurensningsforskriftens kapittel 5. Det skal være spesielt søkelys på slutføring av nødvendige aktiviteter for å beregne støy i henhold til den strategiske støykartleggingen innen 30. Juni 2012.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Bakgrunnsinformasjon luft og støy

Forskrifter

- [Forskrift om begrensning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)

-
- Kapittel 5 Støykartlegging, handlingsplaner og tiltaksplaner for eksisterende virksomhet [24.05.2007 nr 699](#)
- Kapittel 7 Lokal luftkvalitet [24.05.2007 nr. 699](#)
- Kapittel 36 Behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Retningslinjer

- [T-1442: Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging](#)

Veiledere

- [TA-1929](#) Bedriftenes egenrapportering til forurensningsmyndighetene. Veiledning
- [TA-1940](#) Veiledning til forskrift om lokal luftkvalitet
- [TA-2115](#) Veileder til Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (støyretningslinjen)

Resultatområde 11 Stabilt klima

Arbeidet for å redusere klimagassutslippene og tilpasse seg klimaendringene er et høyt prioritert område. St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk og Klimaforliket i Stortinget gir blant annet forventninger til kommunene med hensyn til lokale klimatiltak og lokal tilpasning til klimaendringer. Regjeringen har varslet om at den skal legge frem en ny klimamelding i 2012.

Regjeringen har i juli 2011 tatt EUs fornybardirektiv, og fastsatt at Norge skal ha en fornybarandel innenlands på 67,5 prosent innen 2020. Det betyr også en fornybarandel i transportsektoren på 10 prosent. Elsertifikater er det viktigste virkemiddelet for å nå dette målet, sammen med ytterligere virkemidler for å nå fornybarandelen i transportsektoren. Regjeringen vil utarbeide en handlingsplan for å nå dette målet i løpet av 2012. Ny plandel i plan- og bygningsloven (PBL) er blitt et mer effektivt redskap for klimaarbeidet i fylker og kommuner. Loven stiller krav om at kommunal og regional planlegging skal ta klimahensyn gjennom løsninger for blant annet energiforsyning og transport. Fylkesmannens rolle og oppgaver etter plan og bygningsloven er nærmere beskrevet i RO 12.1 Planlegging for en bærekraftig utvikling.

Statlige planretningslinjer for kommunal klima- og energiplanlegging (SPR) ble fastsatt i september 2009. I henhold til planretningslinjen skal kommunene innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere klimagassutslipp og sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i sine kommuneplaner/kommunedelplaner. Nasjonale forventninger i kommunal og regional planlegging fra juni 2011 gir føringer for slik klima- og energiplanlegging i kommunene. Fylkesmannen har en viktig rolle for å følge opp at dette gjennomføres av kommuner og fylkeskommuner.

Regjeringen redegjorde i 2008 for arbeidet med tilpasning til klimaendringene, jf St.prp. nr 1 (2008-2009). Som ledd i arbeidet med å tilrettelegge informasjon og veiledning for kommunenes arbeid med klimatilpasning, er det etablert en ny nettportal på regjeringens nettsider om klimatilpasning. Tilpasning til klimaendringer er en nasjonal satsing på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Klimatilpasning innebærer å tilpasse seg både ekstreme

hendelser og gradvise endringer samt dra nytte av fordelene som følge av et endret klima.

Det er fremlagt en NOU om sårbarhet og konsekvenser av klimaendringene i Norge (NOU 2010:10 Tilpassing til eit klima i endring)

Fylkesmannen har en spesiell rolle i å passe på at klimatiltak og tilpasninger til klimaendringer i minst mulig grad kommer i konflikt med andre miljømål innenfor for eksempel forurensning eller biodiversitet. Fylkesmannen bør også i sitt generelle arbeid overfor kommunene være oppmerksom på behov for lokale tilpasninger til kommende klimaendringer.

Fylkesmannens roller i klimaarbeidet er nærmere beskrevet i *Fylkesmannens klimaarbeid – roller og oppgaver for å redusere klimagassutslipp og tilpasse seg klimaendringene*, utgitt av DSB og Klif, juni 2009

Fylkesmannens oppgaver innenfor klima er også beskrevet under RO 12.1 Planlegging for en bærekraftig utvikling og RO 07 Godt bymiljø.

Klimaendringer

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- være godt kjent med nasjonal klimapolitikk, som St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, regjeringens strategi for tilpasninger til klimaendringer, samt regjeringens forpliktelser og målsettinger innen fornybar energi
- være godt kjent med Klifs klimaveileder for kommunalt klimaarbeid, beregning av klimagassutslipp på miljostatus.no, ENOVAs veileder for kommunale klima- og energiplaner og Klifs system for frivillig kvotekjøp.
- *ta opp klimautfordringen i sin dialog med kommunene, både med administrasjonen og politisk ledelse*
- holde oversikt over og vurdere kvaliteten i kommunens arbeid med SPR for kommunal klima- og energiplanlegging.
- være kjent med klimaendringenes effekter på naturmangfold og integrere klimahensyn i naturforvaltningen på områder der det er relevant
- generelt bidra til at klimatiltak og tilpasninger i minst mulig grad kommer i konflikt med andre miljømål innen forurensning, naturmangfold, friluftsliv og landskap.
- *bruke egne hjemmesider som kanal for informasjon om nasjonal klimapolitikk, og til å formidle regionale og kommunale aktiviteter på området. Oppdrag spesielt for 2012*

Fylkesmannen skal:

11SO1P sørge for veiledning og se til at kommunene (herunder fylkeskommunen) i sin planlegging følger opp statlige forventninger gitt i forbindelse med SPR for klima- og energiplanlegging i kommunene.

11SO2P *Vektlegge deltagelse i planprosesser og tidlig signalisere nasjonale forventninger til klima i kommunal og regional planlegging*

11SO3P Bidra til at klima- og miljøhensyn blir ivaretatt i konseptvalgutredninger og prosesser knyttet til Nasjonal Transportplan

Rapportering

11RA1 rapportere i foreløpig årsrapport antall varsler om innsigelse med klimahensyn som innsigelsesgrunn

Bakgrunnsinformasjon

- Klifs klimaveileder www.klif.no
- Klifs utslippskalkulator www.miljostatus.no
- ENOVAs kommuneveileder www.enova.no
- www.klimatilpasning.no.
- [Fylkesmannens klimaarbeid – roller og oppgaver for å redusere klimagassutslipp og tilpasse seg klimaendringene](#)
- [SPR for klima- og energiplanlegging i kommunene](#)
- [Konsekvenser av klimaendringer, tilpasning og sårbarhet i Norge..](#)
Rapporter fra det offentlige oppnevnte utvalget.
- T-1497 [Nasjonale forventninger til kommunal- og regional planlegging](#)

12 Resultatkrav knyttet til Tverrgående virkemidler

12.1 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Dette dekker hele oppgaveporteføljen fylkesmannen har på planområdet. Det innebærer at flere av fylkesmannens avdelinger har oppgaver innenfor dette temaet.

Plan og bygningsloven fra 2008 legger vekt på at rammene for planleggingen skal fastsettes i overordnede planer, som regionale- og kommunale planer. Det er derfor viktig at fylkesmannen er med i prosessen på et tidlig stadium og signaliserer hvilke nasjonale og regionale føringer som skal vektlegges ved planarbeidet (jf. pbl § 5-5 siste ledd).

Plan og bygningsloven fra 2008 inneholder et krav om utarbeidelse av regionale og kommunale planstrategier. På fylkesnivå vil regional planstrategi være den eneste lovpålagte planprosessen. Alle fylkeskommuner og kommuner skal ha fastsatt sin planstrategi senest innen ett år etter konstituering av nye fylkesting og kommunestyre etter valget høsten 2011. Det må derfor påregnes at arbeidet med planstrategier kommer i gang i 2012, og fylkesmannen må delta aktivt i dette arbeidet. En viktig oppgave for fylkesmannen vil være å formidle nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt 24.juni 2011, samt å koordinere regional stats medvirkning i arbeidet med planstrategiene. De nasjonale forventningene er generelt utformet, og oppfølgingen må tilpasses regionale og lokale utfordringer. Fylkesmannen må ha dialog med regionale og kommunale planmyndigheter om hvordan forventningene best mulig kan følges opp. I arbeidet med regional planstrategi bør Fylkesmannen følge opp at nasjonale forventninger blir ivaretatt i prioriteringen av tema for planstrategien. Fylkesmannen bør også se til at rette statsetater deltar i planstrategiprosessene. Muligheten for å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for beslutning i plansakene er størst i tidlig planfase. Fylkesmannen bør derfor legge særlig vekt på at nasjonale interesser blir fanget opp gjennom uttalelser til planprogram/utredningsprogram. Muligheten til å påpeke løsningsvalg i form av utredning av alternative løsningsvalg, m.m. er også størst i den tidlige planfasen.

Hovedansvaret for utarbeidelse av planer ligger hos fylkeskommunen og kommunen. Fylkes-

mannens rolle er å påse at statlige regionale myndigheter følger opp de forpliktelsene som følger av planstrategiprosessen og medvirke til planarbeidet. Fylkesmannen skal medvirke i planprosessene og delta i regionalt planforum. Fylkesmannen skal prioritere å delta i planarbeidet fra en tidlig fase og varsle om eventuelle konflikter så tidlig som mulig. Ved interessekonflikter underveis i arbeidet kan fylkesmannen ta initiativ for å belyse problemstillinger og fremme forslag til løsninger. Innsigelser og vesentlige innvendinger skal om nødvendig brukes for å sikre at kommunene og fylkeskommunene ikke vedtar planer i strid med regionale og nasjonale interesser. Innsigelse og innvending skal begrunnes ut fra nasjonale mål uttrykt blant annet i Nasjonale forventninger, stortingsmeldinger, statlige planretningslinjer/rikspolitiske retningslinjer og bestemmelser, regionale planer, kommuneplaner, mv.

Det er stor variasjon i hva som er hovedutfordringene i de ulike fylkene. Fylkesmannen oppfordres til å avklare regionale utfordringer og samarbeidsområder med andre regionale myndigheter og kommunen, samt begrunne sine prioriteringer i planarbeidet nærmere ut i fra dette.

I utgangspunktet er det kommunene som ut fra en helhetsvurdering bestemmer hvordan arealene skal nyttes. Kommunene skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser i sin planlegging. Statlige og regionale myndigheter kan fremme innsigelse dersom planforslag er i strid med nasjonale og vesentlige regionale interesser. Statlige og regionale myndigheter skal legge vekt på det lokale selvstyret i vurderingen av om det skal fremmes innsigelse.

De rundskriv og veiledningsmateriale som er utarbeidet til plan og bygningsloven av 1985 gjelder videre hvis ikke annet er særlig uttrykt. Det er utarbeidet et omfattende veiledningsmateriale som er tilgjengelig på internett adresse www.planlegging.no. Av rundskriv T-2/09; Ikraftsetting av ny plandel i plan- og bygningsloven, framgår de viktigste overgangsbestemmelsene.

Foreliggende embetsoppdrag på planområdet må leses i sammenheng med FADs Tildelingsbrev 2012 Kap. 1510 Fylkesmannsembetene. Dette gjelder helse og oppvekst, samfunnssikkerhet og beredskap, samordning av statlige interesser, fylkesmannens rolle som garantist for rettsikkerhet og arealdisponering og byggesaker. Nærmere krav til arbeid med helse og oppvekst er beskrevet i embetsoppdraget fra HOD, krav til arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er beskrevet i embetsoppdraget fra DSB/JD og oppgaver i forhold til oppfølging av byggesaksdelen i embetsoppdraget fra KRD. Nedenfor følger resultatkrav på planlegging som virkemiddel for å gjennomføre regjeringens plan- og miljøpolitikk, og på noen områder som ligger i krysningpunktet mellom miljøområdet og andre sektors områder, og som ikke blir omtalt tildelingsbrevet fra FAD eller andre departementers embetsoppdrag.

Arealpolitikk og samfunnsutvikling

Resultatkrav

Sørge for at nasjonal politikk uttrykt i blant annet Nasjonale forventninger, vedtatt 24.juni 2011, St.meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand* og St.meld. nr. 34 (2006-2007) *Norsk klimapolitikk*, formidles og ivaretas tidlig inn i de regionale planprosesser slik at de bidrar til at nasjonal politikk og virkemidlene i ny plan- og bygningslov blir innarbeidet i regionale og kommunale planer.

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.ISO1 formidle tidlig og aktivt de nasjonale forventningene og nasjonal politikk i den regionale og kommunale planleggingen

12.ISO2 koordinere regional stats medvirkning i arbeidet med kommunale og regionale planstrategier

12.ISO3 påse at regionale og kommunale planer bygger opp under et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på en samordnet areal- og transportplanlegging og hensyn til klima

12.ISO4 følge opp de statlige planretningslinjene for strandsonen

12.ISO5 bruke og synliggjøre naturmangfoldlovens forvaltningsmål og prinsipper og i all saksbehandling som berører naturmangfold.

Klima-, forurensning og lokalisering av utbygging i areal- og transportplanleggingen

Se også resultatområde [07 Godt bymiljø](#) og resultatområde [11 Stabilt klima](#)

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- formidle statlig politikk og forventninger innen klima-, energi-, areal – og transportplanlegging, eksempelvis til planstrategi og planprogram.
- følge opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging utfra utfordringene i de ulike delene av landet.
- bidra til at tiltak for å redusere utslipp og en mer effektiv og miljøvennlig energibruk innarbeides i regionale og kommunale planer i tråd med de statlige planretningslinjene (SPR) for kommunal klima- og energiplanlegging.
- sørge for at rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre følges opp, delta i revisjon av regionale planer for handel-, service og senterstruktur, og påse at disse blir i tråd med nasjonal lokaliseringpolitikk. Fylkesmannen må videre påse at rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre og regionale planer for handel-, service og senterstruktur, legges til grunn for fylkeskommunenes og kommunenes behandling av enkeltsaker.
- bidra til at plan- og bygningsloven brukes aktivt for å redusere belastningen fra forurensning til lokalmiljøet. Særlig fokus skal rettes mot støy og utslipp til vann og jord. Ny hjemmel i pbl § 12-7 nr 3, som omfatter forurensning og avfall, vil kunne brukes alene eller sammen med forurensningsloven for å hindre ny tilførsel og avgrense spredning av forurensning.
- ivareta løpende saksbehandling innen samferdsel, blant annet;

° uttalelse til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for større veiprosjekter og andre samferdselstiltak.

Naturmangfold, landskap og friluftsliv i arealplanleggingen

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- følge opp den europeiske landskapskonvensjonen ved å bidra til å øke bevisstheten og kunnskapen om landskapsverdier og metoder for å ivareta landskapshensyn. Påse at landskapshensyn vurderes i planer og tiltak.

- gjennom rollen som miljøfaglig rådgiver til andre sektorer bidra til at kommuner og sektormyndigheter ivaretar viktige miljøverdier i oppfølging av aktuelle RPR , og at sektormyndighetene ivaretar viktige miljøverdier og nasjonale miljøpolitiske føringer gjennom praktiseringen av eget lovverk (energimyndigheter, vegmyndigheter etc.)
- anvende den stedfestede informasjonen om naturmangfold, utvalgte naturtyper, prioriterte arter, verneområder, kulturlandskap og inngrepsfrie naturområder m.m. i veiledning og oppfølging av kommunene og regionale sektormyndigheter, og medvirke til at kommuner og sektormyndigheter legger disse datasettene til grunn for sin arealforvaltning etter naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven, sektorlover og andre virkemidler slik som økonomiske tilskuddsordninger.
- bidra til gode planprogrammer og utredningsprogrammer i plan- og utbyggingssaker, og påse at miljømessige konsekvenser er godt nok belyst i beslutningsgrunnlaget..
- påse at hensyn til naturmangfold ivaretas, herunder påse at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfold som beslutningsgrunnlag i plansaker og saker etter sektorlov
- følge opp planlegging i fjellområdene slik at fjellnaturen forvaltes på en bærekraftig måte, herunder sikre villreinens leveområder gjennom regionale og kommunale planer og dispensasjonssaker. Se også RO 01-06 om forvaltning av villrein.
- bidra til å fastsette langsiktige rammer for fritidsbebyggelse, næringsutvikling og infrastrukturiltak gjennom regionale og kommunale planer i fjellområdene
- medvirke til at fritidsbebyggelse lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier, ressursbruk og estetikk
- ha fokus på strandsonen, blant annet ved oppfølging av statlige planretningslinjer for strandsonen, og videreføre en streng praksis ved behandling av plan- og dispensasjonssaker. Påse at virkemidlene i plan og bygningsloven av 2008 om byggeforbudssoner langs sjøen også i byggeområder og krav til dispensasjoner blir fulgt opp.
- delta i de regionale kystsonenettverkene med to ansatte med naturforvaltnings- og juristkompetanse.
- bidra til å sikre vassdragene gjennom helhetlig arealpolitikk som ivaretar vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser, herunder påse at kommunene fastsetter byggeforbudssoner langs vassdragene der dette er nødvendig, og at hensynet til byggeforbudet følges opp i plansaker.
- bidra til sikring og utvikling av grønnstruktur, markaområder og andre viktige by- og tettstedsnære aktivitets- og friluftslivsområder og motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønnstruktur og markaområdene. Se også RO 08 Friluftsliv.
- påse at hensyn til viktige friluftslivsinteresser blir ivaretatt og at statlig sikrede friluftsområder forvaltes til beste for det allmenne friluftsliv.
- påse at hensyn til inngrepsfrie naturområder (INON) blir ivaretatt. Det skal først og fremst legges vekt på ivaretagelse av:

- o store, sammenhengende inngrepsfrie områder, der en del også utgjør villmarkspregede områder
- o inngrepsfrie områder som går ubrutt fra fjord til fjell
- o inngrepsfrie områder i regioner med lite rest-INON
- o inngrepsfrie områder i kombinasjon med andre viktige miljøkvaliteter, f.eks. naturmangfold og friluftsliv

Energiplanlegging

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til å sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene og fylkene, noe som er ett av hovedformålene med statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene.
- medvirke til bærekraftige og miljøtilpassede energiløsninger, og bidra til at nasjonale og regionale føringer legges til grunn ved utbygging av fornybar energi.
- bidra i utarbeiding av regionale planer for vindkraft, basert på "Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg"
- ivareta løpende saksbehandling innen vindkraft, blant annet;

o uttalelse til planprogram og konsekvensutredninger for konsesjonssøknader for vindkraftverk

o gjennomføre en tematisk konfliktvurdering av naturmiljø og landskap og oversende denne til DN

samtidig med høringsfristen

- bidra til utarbeidelse av kommunale og regionale planer for små vannkraftverk basert på retningslinjene for utarbeidelse av fylkesvise planer for små vannkraftverk. Slike planer må være tilpasset forvaltningsplaner som følger av vannforskriften i de vannområder der det er aktuelt. ivareta løpende saksbehandling innenfor vassdragsforvaltningen, blant annet;

o uttalelse til meldinger, konsekvensutredninger og konsesjonssøknader for små og store kraftverk

o gi råd om konsesjonsplikt inntreffer for tiltak i og langs vassdrag

o gi tilrådninger til DN/NVE i søknader som gjelder Samla plan

o vurdering av utredningsbehov for småkraftsaker og tilrettelegge eksisterende kunnskaper om

miljøverdier for søkere/konsulenter

o sørge for at observasjoner av ferskvannarter, gjort i forbindelse med kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk, registreres i Vannmiljøsystemet.

o bidra i forbindelse med kommunale og regionale småkraftplaner

o vurdere forurensningsmessige hensyn i vassdragssaker

- sende en oversikt til DN om hvor mange meldinger og konsesjonssøknader som er behandlet/vurdert når det gjelder vannkraftverk året før. Det skal gå fram i hvor mange konsesjonssaker det er tilradd utbygging og i hvor mange saker utbygging er vurdert som uakseptabelt. Rapporteringa skal skille mellom saker i verna vassdrag og ikke verna vassdrag. Størrelsen på tiltaket (småkraft eller større) må også komme fram.
- bidra til utarbeiding av kommunale eller regionale planer for småkraft, basert på "Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVE's konsesjonsbehandling"

Landbruk

Landbruks- og matdepartementet har også ansvar for at følgende hensyn følges opp, og oppgavene må derfor sees i sammenheng med deres embetsoppdrag.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- styrke formidling av nasjonal politikk for jordvern og bevaring av kulturlandskap, og sikre at de nasjonale målene blir ivaretatt i regionale og lokale planprosesser.
- bidra til at landbruket blir en integrert del av det øvrige samfunns- og næringsutviklingsarbeidet i kommunene.
- følge opp landbrukets og reindriftens interesser i de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging.

Helse og oppvekst

Helse- og omsorgsdepartementet har også ansvar for at følgende hensyn følges opp og oppgavene må derfor sees i sammenheng med deres embetsoppdrag.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- påse at regjeringens politikk på barne- og ungdomsområdet følges opp i kommunenes planlegging og at viktige arealer for barns oppvekstmiljø sikres, jf. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planleggingen og veileder om barn og planlegging T-2/2008.
- påse at prinsippene for universell utforming blir lagt til grunn for regional og kommunal planlegging for å sikre likestilling og deltakelse for alle.
- følge opp statlige planretningslinjer for universell utforming når disse foreligger.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Justis- og politidepartementet har også ansvar for at følgende hensyn følges opp og oppgavene må derfor sees i sammenheng med deres embetsoppdrag.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- påse at det ved utarbeidelse av arealplaner er foretatt en risiko- og sårbarhetsanalyse, herunder også vurdert sårbarhet for klimaendringer og behov for klimatilpasning.
- påse at ny utbygging ikke lokaliseres til områder som er utsatt for flom og/eller ras. Dersom kommunen legger opp til ny utbygging i slike områder, kan fylkesmannen og Norges vassdrags- og energidirektorat fremme innsigelse til planen.

Fylkesmannen har her en veiledningsrolle.

- sørge for at samfunnsikkerhet legges til grunn for arealbruken.

Fylkesmannen som rettssikkerhetsgarantist og samordner av statlige interesser

Resultatkrav

Fylkesmannen er styringsmessig bindeledd mellom kommunene og de sentrale, statlige myndigheter. Fylkesmannen skal delta som aktiv medspiller i det regionale partnerskap forankret i regionreformen og regjeringens nye satsing på lokal samfunnsutvikling, der

fylkeskommunene er operatør, jfr. Distrikts- og regionalmeldingen. Fylkesmannen skal bidra til at miljøtemaene i "Livskraftige kommuner" legges varig til grunn og integreres i kommunenes ordinære plan- og styringssystemer.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- veilede om riktig forståelse og praktisering av plan- og bygningsloven, herunder i samarbeid med fylkeskommunen bidra med formidling og veiledning i forbindelse med iverksetting av ny plan- og bygningslov,
- etter behov vurdere den juridiske holdbarheten av kommuneplaner med bestemmelser
- ved oppstart av plan- eller søknadsarbeid, samt på forespørsel fra ansvarlig myndighet, bistå med sikte på avklaring ved usikkerhet om planer eller tiltak kan få vesentlige virkninger,
- uttale seg til forslag til planprogram og til planforslag med konsekvensutredning,
- i uttale til planprogram/melding med forslag til utredningsprogram, varsle ansvarlig myndighet etter KU-forskriften §§ 7 og 8 dersom FM som berørt myndighet vurderer at planen/tiltaket kan komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn, med kopi til nærmeste overordnet fagmyndighet,
- ved høring av kommuneplaner og kommunedelplaner være spesielt oppmerksom på at alle relevante regionale etater med innsigelseskompetanse blir hørt,
- innen den frist kommunen setter, fremme innsigelse der kommunale planer ikke er i samsvar med nasjonale og regionale interesser,
- gjennomføre mekling i innsigelsessaker etter behov, i samsvar med pbl §5-6,
- oversende og legge til rette for møte og befaring i innsigelsessaker som skal avgjøres av Miljøverndepartementet,
- bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging og kartlegging av ulovlige stengsler i strandsonen, og om nødvendig anmelde forhold som kommunene unnlater å følge opp,
- i samarbeid med Statens kartverk påse at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-2 om etablering og ajourhold av kommunalt planregister,
- behandle klager over kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven og prioritere klager der det er gitt oppsettende virkning etter forvaltningsloven § 42,
- forberede klagesaker som skal til Miljøverndepartementet,
- behandle krav om saksomkostninger etter forvaltningsloven i plan- og byggesaker
- behandle søknader fra kommunene om forlengelse av bygge- og deleforbud,
- trygge enkeltpersoners rettsstilling og sørge for at hensyn til blant annet estetikk, helse, universell utforming, miljø og sikkerhet ivaretas i de enkelte plan- og byggesakene,
- innhente faglig uttalelse fra fylkeskommunen i klagesaker som berører arkitektur og estetikk der dette er nødvendig,
- bistå Regjeringsadvokaten i rettsaker der Staten v/Miljøverndepartementet er saksøkt
- samordne statlige interesser og bidra til at fylkeskommunen og kommunene får et mest mulig helhetlig bilde av statens forventninger og krav i planleggingen.
- i samråd med fylkeskommunen anmode kommuner om å vurdere interkommunalt samarbeid når det anses nødvendig for å ivareta hensyn og løse oppgaver som går utover den enkelte kommune, jfr. pbl kap.9, se særlig § 9-1 annet ledd
- bistå med å organisere regional stats deltagelse i kommunal og regional planlegging, og sørge for at statsetatene deltar som forutsatt i planarbeidet og gjennomføringen av godkjente planer, bl.a. ved lokalisering av statlig virksomhet
- bidra til samspill og synergi mellom egne mål og målene innen andre sektorer
- bidra aktivt i regionale planfora eller andre samarbeidsfora knyttet til planlegging

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.ISO5 bidra aktivt til samarbeidet med fylkeskommunene innenfor rammen av opplæringsteamene for ny plan- og bygningslov 2008.

12.ISO6 hvis aktuelt, bidra i utviklingen av et felles system for rapportering av plansaker.

Rapportering

12.1RA 1 Antall behandlede klagesaker etter plan- og bygningsloven, tertialvis på <http://rapportering.fylkesmannen.no/>

12.1RA2 I foreløpig årsrapport: Antall planer (kategorier) som er til behandling (uttalelse) hos fylkesmannen, antall innsigelser (temafordelt), antall klager på dispensasjon (temafordelt) og resultat, antall meklinger og resultat av meklingene, samt antall avgjørelser til MD. DN vil presisere nærmere hvordan rapporteringen skal framstilles.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Resultatkrav

De selvberende industrikapitlene i forurensningsforskriften innebærer overgang fra enkelttillatelser eller ingen regulering til forskriftsregulering. De ca 600 tillatelsene til bedrifter i disse bransjene *må* sorteres riktig i Forurensning - som enten opphørt eller gyldig. Tillatelser skal erstattes av forskriften hvis ikke særskilte forhold tilsier noe annet. Fylkesmannen avgjør i det enkelte tilfellet. Bransjene som omfattes av felles tilsynsaksjoner skal prioriteres først. Bedrifter som ikke har hatt tillatelse tidligere, men som nå omfattes av forskriften skal legges inn i Forurensning med riktig kontrollplassering i forbindelse med tilsynet.

Riktige opplysninger i Forurensning er en forutsetning for effektivt tilsyn og viktig for tilsynsplanleggingen. Gjennom tilsyn skal Fylkesmannen sette fokus på kilder for spredning av prioriterte kjemikalier, miljøgifter og håndtering av farlig avfall. Det forventes at embetene totalt sett samlet sett bruker 40 årsverk på tilsyn i 2012. Det er særlig viktig at alvorlige avvik får en tilfredsstillende oppfølging og at embetene prioriterer bruken av tvangsmulkt og anmeldelser som virkemiddel. Rapporteringen knyttet til bruken av tvangsmulkt og anmeldelser brukes i Klifs nettrapport om tilsynet.

Et viktig mål for kommuneundersøkelsene er å få kunnskap om hvordan delegert myndighet og kommunepliktene i lovverket utøves i kommunene for å kunne bidra til god gjennomføring og om nødvendig endre regelverket. Miljøkommune.no blir et nytt verktøy for kommunene som lanseres i 2012. Nettstedet skal sette kommunene i stand til å utføre sine myndighetsoppgaver på en god måte.

Landbasert industri

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- avgjøre søknader om utslipp fra industri og annen virksomhet innenfor delegerte saksområder
- følge opp utslippstillatelser og enkelthenvendelser, herunder oppfølging av egenkontrollrapporter.
- Øke kjennskap til og etterlevelsen av regelverket i kommuner, bransjer og virksomheter i sitt fylke. Det vises til nettstedet www.regelhjelp.no
- holde Forurensning oppdatert

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal

12.2SO1 fortsette arbeidet/gjennomgangen av tillatelser som kan dekkes av forurensningsforskriftens kapittel 24 og 26 til 30 og prioritere de bransjene som skal ha tilsyn i 2012.

Se også RO 12.3 [Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon](#).

Rapportering

Fylkesmannen skal:

12.2RA1 rapportere til Klif i foreløpig årsrapport, hvor mange og hvilke virksomheter som er anmeldt, og der det eventuelt har blitt krevd inn tvangsmulkt

12.2RA2 rapportere antall årsverk brukt på konsesjonsbehandling innenfor alle fagområder i ressursrapporteringen for 2012.

Kontrollplanlegging i Forurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

Etablere kontrollplan i Forurensning for fagområdene landbasert, akvakultur, avløp, avfall og deponi for å:

- sikre at følgende anlegg får felles tilsynsfrekvens:
 - o anlegg med risikoklasse 1,2,3
 - o anlegg med kontrollklasse 3
 - o anlegg hvor siste gjennomførte kontroll hadde Særskilt oppfølging.
- sørge for at
 - o planlagte kontroller hvor anlegget har risikoklasse 1,2,3,4 får riktig budsjettet gebyr
 - o planlagte kontroller fordeles på kontrollører, herunder fordeling av ukeverk
- sikre at godkjente kontroller overføres til FTD ved å legge inn ukenummer for når kontrollene planlegges i Forurensning. Dette må gjøres løpenede når kontroller planlegges.

Se også RO 12.3 [Databasen Forurensning](#)

Tilsyn

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre risikobasert tilsyn i henhold til kontrollplanen i Forurensning og på virksomheter hvor det er avdekket eller er mistanke om meget alvorlige avvik
- regelmessig påse at opplysningene om tilsynene i Forurensning er oppdatert og korrekt.
- om nødvendig, og ved alvorlige avvik, bruke tvangsmulkt og anmeldelser, for å sikre at regelverket etterleves
- følge opp alvorlige avvik med nytt tilsyn 6 måneder etter at fristen for å rette opp avviket er satt
- delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre HMS-etater der dette er hensiktsmessig
- prioritere virksomhetens arbeid med å vurdere risiko og risikoreducerende tiltak
- innen 1. desember oversende til Klif prognoser for totale gebyrinntekter for det kommende år

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.2SO2P delta i landsdekkende kontrollaksjon rettet mot pukkverk og delta i regionale kontrollaksjoner i følge liste. Se eget dokument *Fylkesspesifikke oppdrag*.

12.2SO3P delta på tilsynsetatenes felles risikoaksjon høsten 2012.

12.2SO4P fortløpende registrere alle gjennomførte tilsyn i Forurensning

12.2SO5P ressursbruk på tilsyn i 2012 skal samlet sett tilsvare 40 årsverk fordelt på følgende måte mellom fylkene:

- Østfold 2,0 årsverk
- Oslo og Akershus 5,0 årsverk
- Hedmark 2,7 årsverk
- Oppland 1,8 årsverk
- Buskerud 2,5 årsverk
- Vestfold 2,5 årsverk
- Telemark 2,0 årsverk
- Aust-Agder 1,0 årsverk
- Vest-Agder 1,3 årsverk
- Rogaland 3,5 årsverk
- Hordaland 4,0 årsverk
- Sogn og Fjordane 1,8 årsverk
- Møre og Romsdal 2,3 årsverk
- Sør-Trøndelag 1,5 årsverk
- Nord-Trøndelag 1,5 årsverk
- Nordland 2,0 årsverk
- Troms 1,5 årsverk
- Finnmark 1,1 årsverk

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal

[12.2RA3](#) fortløpende rapportere resultater fra de landsdekkende og regionale kontrollaksjonene til Klif (i henhold til mal utarbeidet av Klif).

[12.2RA4](#) sende inn foreløpig budsjettrapport 10. september 2012 og endelig budsjettrapport 10. januar 2013 i henhold til prosedyre for budsjett og fakturabehandling

Bakgrunnsinformasjon - tilsyn og konsesjonsbehandling

Lover

- Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) kapittel 7 Tilsyn med forurensinger og avfall

Veiledere

- [TA-1893/2002](#) Veileder om bruk av straff som virkemiddel ved brudd på forurensningsloven.
- [Gebyrveileder av 21. august 2008](#)
- [Veiledning om kontrollplanlegging i Forurensning](#)

Annet

- Klifs strategi mot 2012
- Tilsynsstrategi for Forurensningstilsynet 2012 - 2014
- HMS-etatenes styrende dokument for tilsyn
- Prosedyre om for risikoklassifisering av forskriftsregulerte virksomheter og tilhørende bransjer
- [Prosedyre om Beskrivelse av ansvar og oppgaver for budsjett og fakturabehandling](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) og med gebyrinntekter over kapittel 1441/4441.

Kommunen som forvalter av miljøvernlovgivningen

Kommuneundersøkelser

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

[12.2SO6](#) gjennomføre undersøkelse av tre kommuners myndighetsutøvelse av kap. 2 i forurensningsforskriften opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider, samt hvordan kommunene synliggjør prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 i henhold til kravet i § 7 om at vurderingen skal fremgå av beslutningen. Forberedende kurs holdes februar 2012 og undersøkelsen skal fortrinnsvis foregå våren 2012.

Bakgrunnsinformasjon

- [landsomfattende undersøkelse av kommunen som forvalter av miljølovgivningen](#)
- treårig plan for kommuneundersøkelser

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap 1510).

Miljøkommune.no

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal

12.2SO7 informere kommunene om nettsiden miljøkommune.no etter lansering. Det vil bli gitt informasjon til Fylkesmannen direkte og over FM-nett når nettsiden er lansert.

Presentasjoner og annet materiell stilles til disposisjon. De som ønsker kan ta kontakt med Klif for å få foredragsholdere til faglige arrangementer rettet mot kommunene.

Miljøvernavdelingen bør også informere om nettsiden internt til eks.landbruks-, plan-, beredskaps- og kommunalavdelingen.

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Resultatkrav

Kunnskapsutvikling og informasjon står sentralt i miljøvernpolitikken. Den miljøfaglige rådgivningen omfatter Fylkesmannens oppgaver som politikkformidler, pådriver, veileder og informasjonsleverandør for å ivareta både nasjonale miljømål og Norges internasjonale miljøforpliktelser.

Det skal legges opp til god sammenheng mellom regional og kommunal miljøinformasjon. Fylkesmannen skal medvirke til at kommunene aktivt bruker miljøstatistikk og stedfestet miljøinformasjon som beslutningsgrunnlag og i sine plan- og styringssystemer og i sin kommunikasjon med befolkningen. Fylkesmannen skal bidra til at datasett for viktige hensyn som skal sikres gjennom arealplanleggingen er oppdaterte og kvalitetssikret, og gjennom veiledning bidra til at det gjøres rett bruk av datasettene. Arbeid knyttet til kartlegging av naturmangfold og kvalitetssikring av data skal fortsatt gis høy prioritet i 2012.

I samsvar med ny geodatalov vil det bli økt fokus på standardisering og tjenester for deling av geodata mellom offentlige etater. Fylkesmannen må følge opp den videre utviklingen av Norge Digitalt-samarbeidet og utnytte de mulighetene dette samarbeidet gir i oppfølging av ny geodatalov. Det er ønskelig med et tettere samarbeid mellom Fylkesmannen og Kartkontorene om de store restansene for delingsaker i kommunene, jfr ny matrikkellov som ble iverksatt fra januar 2010. ”FM kan etter matrikkelloven fatte vedtak om fullføring og matrikkelføring av oppmålingsforretning som ikkje er fullført eller matrikkelført innan oppgitt frist, for kommunen si rekning”.

Miljøstatus i fylkene er en sentral kilde til helhetlig miljøinformasjon for kommuner, virksomheter, lokalbefolkning, skoler, media og interesseorganisasjoner. Å formidle informasjon om miljøets tilstand og utvikling er en høyt prioritert og viktig oppgave for Fylkesmannen i 2012. Det blir særlig viktig å sørge for at lokal og regional informasjon tilflyter sentrale databaser slik at disse kan presenteres enhetlig på Miljøstatus.

IKT løsningen Forurensning er et saksbehandlervertøy for den statlige forurensningsmyndigheten. Kjernerdata er opplysninger om *tillatelser, kontroller* og

egenrapporter innen fagområdene Akvakultur, Avfall, Avløp, Deponi, Kvote, Landbasert, Offshore og Produkt.

Opplysningene brukes i utredninger, herunder ved forskriftsendringer og sammenstilling av nasjonale utslippstall, til å etterkomme nasjonale og internasjonale rapporteringskrav og skal publiseres på ulike internettløsninger som *Norske Utslipp*. Det er av stor betydning at data er korrekt registrert og er forståelige. Forutsetningen for at datakvaliteten skal bli god, er at Fylkesmannen har gjennomført de faste oppgavene og fullført oppdragene gitt siden 2009. En del av oppdragene er det laget oversikter som viser status i arbeidet. Disse finnes i mappen *faste oppgaver* og er tilgjengelige ved å klikke følgende i Forurensning: *Gå til – standardrapporter – Embetsoppdraget kap. 12.3*. Særskilte behov for å kvalitetssikre essensielle data fremgår av oppdragene nedenfor.

Fagsystemet Naturbase er etablert for å gi beslutningsstøtte og kunnskapsgrunnlag til kommuneplanlegging og annen arealforvaltning. Naturbase gir også den offisielle oversikten over verneområder og statlig sikra friluftslivsområder. Fylkesmannen, kommunene og sektorene er de viktigste bidragsyterne i arbeidet med å samle inn og vedlikeholde data i Naturbase. En ny versjon av Naturbase vil bli lansert i løpet av 2012 og vil forenkle arbeidet med innlegging, kvalitetssikring og vedlikehold av informasjonen i systemet. Samtidig vil kravene til teknisk kvalitet på data som skal legges inn bli mer absolutte, og Fylkesmannen vil fortsatt måtte påregne en del teknisk veiledning og støtte til dataleverandører.

Kart og Geodata

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til kompetanseutvikling i kommunene innen geodata – med spesielt fokus på innsamling og bruk av miljødata.
- produsere, kvalitetssikre, vedlikeholde og ajourholde geodata etter gjeldende SOSI-standard/produktspesifikasjoner og de retningslinjer som blir gitt av direktoratene og sørge for at disse dataene fortløpende blir lagret i tilhørende database/fagsystem.
- bidra aktivt i den regionale implementering av en ny GIS-strategi for fylkesmannsembetene
- sørge for at embetet har tilstrekkelig GIS-kompetanse til å ivareta og følge opp fylkesmannsembetenes egen GIS-strategi
- veilede og støtte kommunene og regionale sektormyndigheter i geodataspørsmål knyttet til egen sektor og bidra til at disse har tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon
- bidra til at det etableres WMS/WFS-tjenester for aktuelle, regionale datasett, og at disse tilbys for presentasjon i Miljøstatus/Miljøatlas

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO1 i samarbeid med Statens kartverk bidra til at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon, som innebærer oppfølging av krav til det offentlige kartgrunnlaget (DOK).

12.3SO2 bidra i samarbeid med kartkontorene for å få ned restansene i delingssaker i kommunene, jfr. ny matrikkellov som ble iverksatt fra januar 2010.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1400 og 1427

Bakgrunnsinformasjon

- Standardisering [SOSI](#) og [produktspesifikasjoner](#)
- [Norge Digitalt](#) og "[Geonorge.no](#)"
- [Geodataloven](#)
- <http://www.dirnat.no/kartkatalog/>

Kartlegging og overvåking av naturmangfold

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til at kartlegging av naturmangfold gjennomføres i tråd med intensjonene i St. meld. nr. 42 (2000-2001), St. meld. nr.21 (2004-2005) og i henhold til DNs håndbøker og skriftlige veiledere.
- ha god oversikt over viktige områder for naturmangfold, og kvalitetssikre og gjøre slik informasjon tilgjengelig for alle brukere. Gjøre informasjon om viktige områder for naturmangfold tilgjengelig i nasjonale databaser.
- ha ansvar for eller bistå til at sentrale fagdatabaser er operative; og at Naturbase, Vann-Nett, Vannmiljøsystemet, Elvedeltadatabasen mfl. er oppdatert med kvalitetssikrede data.
- rapportere løpende til inon@dirnat.no der Fylkesmannen uttaler seg til saker som omhandler INON og/eller finner feil i inngrepstatus for INON per januar 2008. DN har sendt et eget brev med retningslinjer for rapporteringen.
- rapportere løpende til elvedelta@dirnat.no om endringer i berørthetsstatus og arealutvikling for elvedelta som omfattes av [Elvedeltadatabasen](#). DN vil sende et eget brev om dette mm.
- sørge for at kartlegging og overvåking av naturmangfold i ferskvann og kystvann samordnes med karakteriserings- og overvåkingsoppgavene som følger av vannforskriften, slik at synergieffekter utnyttes og vi får best mulig kunnskapsgrunnlag totalt sett.
- sørge for at data ervervet fra kartleggings- og overvåkingsaktiviteten i vann blir registrert i Vannmiljøsystemet

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO3 prioritere kommuner for kartlegging av naturtyper, og i samarbeid med kommune og kartlegger prioritere hvilke arealer innenfor kommunen som skal kartlegges. Skrive kontrakt med aktuelle kartleggingsinstitusjoner og kvalitetssikre data fra tidligere og ny kartlegging.

”Utvalgte naturtyper” etter NML skal prioriteres i kvalitetssikrings- og kartleggingsarbeidet.

12.3SO4 slutføre kvalitetssikring av viltdata i Naturbase i henhold til oppdrag i 2009 innenfor bevilgninger gitt til hvert embete i den sammenheng (gjelder de FM som ikke rapporterte dette i 2009/2010).

12.3SO5 koordinere og kvalitetssikre supplerende overvåking (tiltaksovervåking og problemkartlegging) som følger av vannforskriften. Innen 1.juli 2012 skal alle vannforekomster være karakterisert. Data ervervet fra kartleggings- og overvåkingsaktiviteten skal registreres i Vannmiljøsystemet.

12.3SO6 bidra til oppstart og videreføring av den marine naturtypekartleggingen på bakgrunn av startpakker. Aktuelle fylker vil få spesielle oppdrag.

12.3SO7 Prioritere kvalitetssikring av naturtypedata fra Forsvaret samt naturtypedata fra

skogvernregistreringene. (Gjelder de FM som ikke har gjennomført dette.)
12.3SO8 Ha spesielt fokus på kvalitetssikring av stedfestet informasjon knyttet til kunnskapsgrunnlaget – slik at denne informasjonen har tilstrekkelig nøyaktighet til bruk i kommunale planprosesser og øvrig saksbehandling.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering over kap 1410 og/eller 1427

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- [St meld nr 42 \(2000-01\). Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning.](#)
- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld nr. 26 \(2006-2007\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)

Retningslinjer

- [DNs instruks for kvalitetssikring av data.](#)
- Brev fra DN 06.07.06 om kvalitetssikring av naturtypedata i Naturbase

Veiledere

- DN håndbøker til [kartlegging av naturmangfold](#), med evt tilhørende skriftlige veiledere

Annet

- <http://www.dirnat.no/kartkatalog/>
- <http://vannmiljo.klif.no/>
- Vannmiljøsystemet

Rapportering

Fylkesmannen skal

12.3RA1 sende kopi til DN (inon@dirnat.no) der FM uttaler seg i saker som omhandler INON

12.3RA2 sende kopi til DN (elvedelta@dirnat.no) der FM uttaler seg i saker som direkte berører deltaområder omtalt i Elvedeltadatabasen

12.3RA3 sende kopi til DN av alle uttalelser til saker hvor det søkes om konsesjon eller tillatelse etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

Miljøstatus.no

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- minst en gang i året videreutvikle og oppdatere all informasjon i Miljøstatus og oversende en kortfattet plan for arbeidet og omfanget i antall ukeverk til Klif innen 1. mars 2012. Arbeidet gjøres i tråd med utarbeidede oppdateringsrutiner i hvert enkelt fylke

- arbeide for å gjøre Miljøstatus bedre kjent hos viktige målgrupper gjennom aktiv markedsføring av nettstedet via fylkesmannens eget nettsted og andre relevante nettsteder, på møter med kommuner, skoler og allmennheten og andre arenaer hvor miljø er tema og via jevnlig innspill til media og sosiale nettsteder

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO9P øke det lokale og regionale fokuset på Miljøstatus og erstatte unødvendig generell informasjon med lenker til de nasjonale Miljøstatus-sidene i samarbeid med Klif.

12.3SO10P aktivt bruke minikart for å informere om lokale- og regionale miljødata.

Veiledning ligger på ekstranettet

12.3SO11P gjøre miljøstatus.no bedre kjent i forvaltningen, skoler og blant elever, jf.

Satsingen på miljøsjournalisten

Bakgrunnsinformasjon

Annet

- Ekstranettet for fylkene: <http://fylker.miljostatus.no/>

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Databasen Forurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Ha en superbruker på Forurensning med ansvar for daglig brukerstøtte og opplæring i egen organisasjon, og som formidler feil og foreslår forbedringer til systemforvalter i Klif.
- Fortløpende legge inn og oppdatere Forurensning med de tillatelser herunder til mudring, dumping og utfylling fylkesmannen gir. ePhortes pdf.versjon av tillatelsesdokumentet, med tilhørende tillatelsesnr hentet fra Forurensning, skal samtidig sendes til rapporter.til.forurensning@klif.no.
- Legge inn Krematoriekrav i Forurensning, ref. melding på FM-nett 6.4.10.
- Fortløpende legge inn og oppdatere anlegg som fylkesmannen får melding om etter forurensningsforskriften kap. 24 og 26-30, herunder ta stilling til kontrollklasse. Dato for melding mottatt legges inn i kommentarfelt til anlegget.
- Fortløpende oppdatere kontroller med kontrollresultat, saksgang og informasjon om anmeldelser. ePhortes pdf.versjon av kontrolldokumentet, med tilhørende kontrollnr hentet fra Forurensning, skal samtidig sendes til rapporter.til.forurensning@klif.no.
- Opprette plan for kontroller innen 31.12 og godkjenne planen. Det er ikke mulig å opprette planen etter 31.12.
- Fagområde Landbasert og Deponi: Saksbehandle egenrapporter i godkjenningsmodulen innen 1. juni, ref. *Prosedyre for saksbehandling av egenrapporter*. Kontrollere grunnlagsinformasjon for egenrapporteringen innen 1. februar hvert år, dvs. data i tillatelsen for rapporteringspliktige virksomheter, samt at bedrifter som er rapporteringspliktige er huket av med krav til egenrapportering på klassifiseringsfanen under hvert anlegg i Forurensning.
- Fagområde Avløp: Sørge for at manglende eller mangelfulle egenrapporter for kap. 14 anlegg er innrapportert til KOSTRA innen 15. april. Fagområde Akvakultur: Sørge for at

månedrapporter som feiler kommer inn i Forurensing (dette punkt iverksettes fra det tidspunkt Klif gir beskjed om det).

- Sørge for at anlegg (unntatt akvakultur) til enhver tid er koblet til riktig ansvarlig enhet, kjennetegnet med organisasjonsform BEDR for private selskaper, eventuelt. annen organisasjonsform om BEDR ikke finnes.
- Fortløpende oppdatere følgende felt i anleggsfanen: *Ansvarlig enhet, Status, Nedlagt dato, Anleggsaktivitet, E-PRTR- og IPPC-kode, Risiko- og kontrollklasse, Sone, UTM-nord, UTM-øst, Type vannforekomst, Føres avløpsvannet til kommunal avløpsanlegg* (de 5 siste gjelder ved utslipp til vann), *Krav til egenrapportering* (kun landbasert, deponi og avløp), *Renseprinsipp* (Avløp, deponi), *Renseprosess* (Avløp) og *Områdeinndeling* (Avløp) Anlegg som skal slettes gis navnet "SLETT".
- Fortløpende oppdatere følgende lokalitetsfelt for anlegg som har en gyldig tillatelse eller en egenrapport: *Sone, UTM-nord, UTM-øst og Tettbebyggelse* (sistnevnte kun avløp).
- Fagområde Avløp: Fortløpende oppdatere opplysningene i tettbebyggelsestabelen (Kodeverk → Tettbebyggelse)

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO12 Avløpsanlegg: Oppdatere datagrunnlaget for rapportering til EU.

12.3SO13 Akvakultur: Registrere tillatelser gitt de siste 3 årene i Forurensning, herunder sende inn PDF-dokumentet av tillatelsen med oversendelsesbrev. Frist: 31.8.2012. Mer informasjon vil legges ut på FM-nett etter fellesfagsamlinga i mars.

12.3SO14 Deponi som er aktive eller i etterdrift: Legg inn UTM-koordinat (sone, UTM-øst og UTM-nord). Angi type vannforekomst, ev. huk av for at sigevannet føres til kommunalt avløpsanlegg og velg avløpsanlegget det føres til. Angi også renseprinsipp. Feltene finnes i fanen «Aktivitet» i anleggsfanen. Frist 31.8.2012.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Fagsystemet Naturbase

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO15 Bidra i kursing og opplæring av brukere av Naturbase 4, med spesiell vekt på kommunene. DN vil komme nærmere tilbake til dette.

Sikre at miljøhensyn blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer av samfunnet

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- se på muligheten for å formidle nasjonal miljøpolitikk effektivt gjennom samlinger for ordførere og rådmenn, og/eller gjennom årlige forventningsbrev til kommunene
- i sin fordeling av skjønnsmidler ta hensyn til at noen kommuner har særskilte miljøutfordringer knyttet til forvaltning av samfunnets fellesressurser som ikke fanges opp av

utgiftsutjevningen, jf. Retningslinjer for skjønnstildelingen 2005, pkt 2.3. Dette kan for eksempel gjelde kommuner som får store deler av arealet vernet etter naturmangfoldloven, kap V, kommuner som har store rovviltbestander, kommuner med nasjonale kulturminner/kulturmiljøer eller kommuner som har særskilte utfordringer knyttet til en miljøvennlig by- og tettstedsutvikling, eller har særlig press i strandsonen, eller vesentlige utfordringer ift ivaretagelse av vannmiljøet.

- utnytte de mulighetene som ligger i å benytte skjønnsmidlene til å finansiere utviklingsprosjekter på miljøområdet og interkommunalt samarbeid, blant annet om miljøkompetanse, jf. Retningslinjer for skjønnstildeling 2005, pkt 2.9

Oppdrag spesielt for 2012

Fylkesmannen skal:

12.3SO16 bistå FK i å ivareta en hensiktsmessig organisering av de sektorovergrepene vannområdeutvalgene, for å sikre en god oppfølging av vannforskriften der alle sektorer og interessenter får bidra med sin kunnskap og med vurderinger ift sine respektive ansvarsområder.

12.3SO17 se spesielt på om skjønnsmidler kan bidra til å få på plass god organisering av vannområdeutvalg

12.2SO18 etablere egne rutiner med fylkeskommunen ved uenighet i tilknytning til akvakultursaker, der man sikrer at Fylkesmannens vurdering av miljøverdier blir tillagt vekt ved endelig vedtak.

Bakgrunnsinformasjon

- DNs notat "Forslag til presisering av Fylkesmannens rolle som miljøfaglig rådgiver – i tråd med føringene i effektiviseringsprosjektets rapport om miljøfaglig rådgiving". Internt notat fra DN til MD. Oversendes ved henvendelse til DN v/Planseksjonen.
- [Nettside for "i – et livskraftig fellesskap"](#)
- Standardisering [SOSI](#)
- http://www.statkart.no/nor/Matrikkel/Veiledning_matrikkelen_og_matrikkellov/
- [Norge Digitalt](#) og "Norge Digitalt portalen"
- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [kartlegging av biologisk mangfold](#)
- [INON Kartinnsyn](#)
- www.elvedelta.no
- [Naturbasen, Egen innsynsløsning i Naturbasen over Kulturlandskap \(Nasjonal registrering\) og naturtyper](#)
- [Miljøstatus i fylkene](#)
- rapporter.til.forurensning@klif.no

[Retningslinjer for skjønnstildeling 2006](#)

12.4 Internasjonalt samarbeid

Norge skal være et foregangsland i miljøpolitikken og være en pådriver for å løse globale og regionale miljøproblemer og miljøskader i Norge som skyldes aktiviteter og utslipp i andre land. Norge vil legge stor vekt på å medvirke til at internasjonale rammevilkår sikrer en miljøvennlig utvikling globalt, regionalt og nasjonalt.

Fylkesmannen skal i hovedsak delta i globalt, regionalt og bilateralt internasjonalt arbeid og prosesser som involverer internasjonal deltagelse der dette gjøres av hensyn til egen måloppnåelse. Fylkesmannen vil allikevel kunne få oppdrag på enkelte avgrensede områder innenfor resultatområdet eller der arbeidet er gitt særlig høy prioritet.

Miljøsamarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljøsamarbeid og UNEP

Resultatkrav

DN og Klif vil kunne trekke på Fylkesmannen i internasjonale prosesser i tilfeller der dette anses hensiktsmessig for å nå nasjonale mål. Videre forventes Fylkesmannen å bidra med rapportering til DN og Klif i forbindelse med oppfølging av internasjonale forpliktelser, jf. norsk oppfølging av Ramsarkonvensjonen og Fylkesmannens rapportering om norske områder på Ramsar-listen over internasjonalt verneverdige våtmarker (se 01- 06RA5). Fylkesmannen kan også bli trukket inn i nordisk samarbeid og tilhørende nordiske prosjekter der dette er aktuelt og i DN og Klifs arbeid med EØS-finansieringsordningene.

Vannforskriften, som gjennomfører EUs vanddirektiv i Norge, forutsetter blant annet et nært samarbeid om grense- og grenseoverskridende vannforekomster. MD legger rammene for dette arbeidet gjennom å sikre den nødvendige felles forståelse og eventuelle avtaler på mellomstatlig nivå. DN vil, etter avklaring med MD, gi de aktuelle vannregionmyndighetene rammer for dette arbeidet

Der hvor vannområder krysser grenser til naboland skal FM (innenfor rammene gitt av MD og i samråd med FK) legge opp til et samarbeid med nabolandets relevante myndigheter for å sikre:

- enighet om karakteriseringen og klassifiseringen av vannområdet
- samordning av overvåkingsprogram, slik at disse blir gjensidig supplerende og til sammen kostnadseffektive
- enighet om vesentlige spørsmål og overordnede miljømål i vannområdet
- felles oversikt over mulige miljøtiltak i vannområdet
- felles redegjørelse for forholdet til andre politikkområder som flom og klima i vannområdet

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Geografisk rettet miljøsamarbeid, herunder miljøbistand

Resultatkrav

Fylkesmannen kan bli trukket inn i bistandsrelaterte oppgaver der det er hensiktsmessig og vil da få refundert sine utgifter til medarbeidere i den tiden de er engasjert i bistandsoppgaver. Dersom medarbeideres deltakelse i bistandsoppgaver vil ha konsekvenser for øvrig oppgaveløsning, vil dette måtte avklares med direktoratene i hvert enkelt tilfelle.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering for konkrete prosjekt og/eller oppdrag over kap. 1427 (DN) eller 1441 (Klif).

Miljøsamarbeid i nord- og polarområdene

Resultatkrav

DN og Klif deltar i arbeidet under den norsk-russiske miljøvernkommisjonen, og i Arktisk råd med fem underliggende arbeidsgrupper. Etatene deltar også i samarbeidet under Barentsrådet (BEAC) særlig i arbeidsgruppen for miljø (WGE). I enkelte prosjekter vil viktig fagkompetanse finnes hos Fylkesmannen og det er derfor av stor betydning å trekke Fylkesmannen med i dette samarbeidet. Fylkesmannen skal derfor, i tråd med avtalt arbeidsfordeling, delta i relevante deler av dette arbeidet. (Arktisk Råds miljøprogrammer, konkrete prosjekter under Barentsrådet (BEAC) og Barentsregionrådet (BRC), nordkalottsamarbeidet og konkrete prosjekter under den norsk/russiske miljøvernkommisjonen.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Bistand

- Miljødirektoratenes fagsenteravtale med Norad (*Klif har denne*)
- [St.meld.nr 14 \(2010-11\) Mot en grønnere utvikling](#)
- [St.meld. nr. 35 \(2003-2004\) Felles kamp mot fattigdom](#)
- [Regjeringens handlingsplan for miljørettet utviklingssamarbeid \(UD 2006\)](#)
- [Norsk miljøbistand](#)

Nordområdene

- [St.meld. nr. 30 \(2004-2005\) Muligheter og utfordringer i nord](#)
- [Arktisk råds hjemmesider](#)
- [Arktisk råds program for bevaring av arktisk flora og fauna – CAFF](#)
- [Arktisk råds overvåkingsprogram – AMAP](#)
- [Fylkesmannen i Nordlands temasider om Jan Mayen](#)
- [Forskrift om fredning av Jan Mayen naturreservat](#)
- [Miljøverndepartementets temasider om Arktisk Råd, miljøvernssamarbeidet i Barentsregionen og om Norsk-Russisk miljøvernssamarbeid,](#)
- [Miljøverndepartementets temasider om forvaltningsplan Barentshavet](#)